LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 224 ★★★★ Penkt., Lapkr. (Nov.) 13, 1953 Richmond Hill 19, N. Y. ★★★★ Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Ima nagan Trumaną.
Kas bus?
Dr. A. Petrikos referatas.
Svarbi konferencija.
Rašo R. Mizara

Ką gi reiškia tai, kad buvęs mūsų šalies prezidentas Trumanas šiandien yra šaukiamas "liūdyti" pas Kongreso ne-amerikinių veiksmų tyrinėjimo komitetą?

Tai reiškia iriną pačioje valdančioje klasėje. Tai reiškia, kad visnomeninis pagrindas, kuriuo remiasi viešpataujanti klasė, yra gerokai papuvęs.

Tik pagalvokite: buvusis šalies prezidentas padaromas šalies priešu, tiesioginiu ar netiesioginiu jos išdaviku!

—:—

Republikonų valdžia imasi labai aštrių priemonių įtikinti žmones, būk Amerikai grūmoja didelis komunizmo pavojus.

Kodėl jie taip daro?

Todėl, kad republikonai susmuko savo naminėje ir užsieninėje politikoje. Todėl, kad jie, skelbdami komunizmo pavojų, mano sustiprinsią savo partiją būsimiems kongreso rinkimams.

Bet ar tai juos išgelbės?

Labai abejotina! Mes pasitikime Liaudimi.

Mes pasitikime, kad ne visuomenę ir ne visus žmones galima apgaudinėti.

—:—

Sekamą sekmadienį Cliffside, N. J., skaitys referatą Dr. Ant. Petrika.

Jis kalbės apie velionį Kazį Steponavičių, mirusį šiemet.

Referatas bus skaitomas "Sixty" klube, 346 Palisade Ave. 3 val. po pietų.

Raginami visi pažangieji lietuviai, gyveną Cliffside, N. J. ar arti, dalyvauti ir susipažinti su mirusiojo visuomeninko gyvenimu ir darbais.

—:—

Tą pačią dieną, beje, Lietuvių Kultūriniame Centre, Richmond Hill, N. Y., įvyks ALDLD 2-sios apskrities konferencija.

Ji bus svarbi. Svarbi vyriausiai dėl to, kad šiandien mūsų ši kultūros organizacija yra žiauriai puolama. Kiekvienas narys privalo ją ginti. Gindamas savo organizaciją, jis ar ji gins visų Amerikos žmonių bendruosius reikalus: žodžio laisvę, spaudos laisvę, —laisvę susirinkti.

—:—

Šis dalykas veda prie kito.

Yra pas lietuvius tokių "galvočių," kurie mano: Na tai kas, jei valdžia puola tą ar kitą organizaciją. Jos radikalės, tai turi pulti, turi persekioti žmones, priklausančius prie jos.

Gerai. Bet ar jūs matote, kad šiandien nesustojama tik ties progresyvėmis organizacijomis.

Šiandien mūsų valdovai atakuoja net buvusį šalies prezidentą, Harry S. Trumaną!

Eisenhowerio valdžia bando įrodyti, būk Trumanas esąs šalies išdavikų užtarytojas, būk jis esąs bevelk išdavikas.

Eisenhoweris pastato Trumaną greta su tomis organizacijomis, kurias Brownell, Jr. siekiasi uždaryti!

Tai sakyti sako: kiekvienas galvojantis žmogus priva-

CHURCHILLAS PRAŠYS EISENHOWERIO LEISTI JAM MASKVON KELIAUTI

Knowland perša versti vakarų Europą remt Amerikos planus

London. — Anglijos valdininkai teigia, kad premjeras Churchillas nori pats vienas vykti į Maskvą, sužinoti "faktus" ir neformaliai pasikalbėti su Sovietų premjeru Malenkovu.

Bet Churchillas keliautų Maskvon tiktai tuomet, jeigu prezidentas Eisenhoweris užgirtų tokią kelionę. Suprantama, jog Churchillas dėl to tarsis su Eisenhoweriu laike konferencijos Bermudoje, kur dalyvaus ir Francijos premjeras Laniel. Konferencija prasidės gruodžio 4 d.

Reikalauja, kad Sovietai apleistų Lietuvą bei kitus kaimynus

New York .— Senatorius William Knowland, republikonų vadas Jungtinių Valstijų Senate, reikalavo, kad prezidentas Eisenhoweris būsimojoj Bermudos konferencijoje prispirtų Anglijos ir Francijos premjerus aiškiai pasakyti, kiek jie talkaus Amerikai bet kokiame susidūrime su Sovietų Sąjunga.

Sen. Knowland kalbėjo Groserių Fabrikantų suvažiavime Waldorf - Astoria Hotelyje ir reikalavo paspausti Franciją, kad užgirtų amerikinį planą, siūlantį sudaryt tarptautinę francūzų, vakarinių vokiečių ir kitų Europos tautų armiją prieš Sovietų Sąjungą.

Anot Knowlando, Jungtinės Valstijos galėtų daryti nepuolimo sutartį su Sovietų Sąjunga tiktai po to, jei Sovietai ištrauktų savo kariuomenę iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Čechoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos ir "Kinijos."

Sykiu jis smerkė Indiją už tai, kad jinai laikosi neutralės (bepusiškos) politikos ginčuose tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos bei kitų komunistinių kraštų.

Amerikos Orlaivyno sekretorius Harold E. Talbott apžiūri amerikonų įrengtas bazes fašisto Franco valdomoj Ispanijoj. Talbott sakė reporteriams, kad ten susikraus Europai taikomas atomines bombas. Tas Europoje sukėlė tokią protestų audrą, jog pats valstybės sekretorius John Foster Dulles tai atšaukė. Dulles ginčijo, būk reporteriai Talbottą neteisingai supratę.

Maskva sako, šaukimas Trumano į kvotimus -- tai nauja ir "aršiausia amerikinė kvailybė"

London. — Maskvos radijas pareiškė:

—Amerika dabar viršija visus savo kvailybių ir begėdystės rekordus, kuomet jos Kongreso ragangaudžiai verstinai šaukia buvusįjį prezidentą Trumaną į kvotimus, įtardami, būk jis globojęs pasakiškus sovietinius šnipus.

Maskvos radijo komentatorius V. Zorin sakė:

—Republikonų Partijos bosai stengiasi suversti kaltę ant Demokratų Partijos už pragaištingus vaisius, kuriuos atneša republikonų politika.

Ragangaudizmas Jungtinėse Valstijose taip išėjo iš bet kokių ribų, kad aš nesistebėčiau, jeigu Kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komitetas imtų tardyti ir senatorių McCarthy, patį aršiausią ragangaudį. Tada McCarthy turėtų statyti save prie sienos ir pats save kvosti.

KVOTIMAI TRUMANO NUPULDYTŲ AMERIKOS ĮTAKĄ UŽSIENYJE

Eisenhoweris taip pat sakosi nepritariąs tiem kvotimam

Washington.—Jau ir kai kurie republikonų politikieriai pabūgo, kad jeigu Kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komitetas kvostų buvusįjį prezidentą Trumaną, tai nupuldytų Amerikos vardą net draugiškose jai svetimose šalyse .

Tas komitetas verstinai (subpoena) šaukė tardyti Trumaną pagal Eisenhowerio generalio prokuroro Brownell'io įtarimą, būk Trumanas kaipo prezidentas "sužiniai globojęs sovietinį šnipą" Harry Dexterį White, paskirdamas jį direktorium Tarptautinio Finansų fondo.

Pats jau toks įtarimas kelia nepasitikėjimą Amerikos valdžiai pasaulyje, kaip supranta ir tūli republikonai.

Eisenhoweris švelnina kaltinimą

Prezidentas Eisenhoweris pasikalbėjime su korespondentais trečiadienį todėl sakė, jog pats netiki, kad Trumanas būtų sužinias palaikęs vadinamąjį sovietinį šnipą.

Eisenhoweris taipgi pareiškė, kad jis nebūtų subpoena šaukęs Trumaną ir Aukščiausiojo Teismo teisėją Tomą Clarką į kvotimus, jeigu šaukimas būtų nuo Eisenhowerio priklausęs.

Šie Eisenhowerio pareiškimai prieštarauja jo generalio prokuroro Brownellio pasakai. Nes Brownell pereitą penktadienį užreiškė, kad ir "patys žmonės, kurie paskyrė Dexterį White, žinojo, jog jis yra komunistų šnipas."

Dabar, tačiau, ir Brownell atlėžo. Jisai jau taip švelnina savo priekaištą, kad dabar sako, jog buvę "tiktai apsileidimo" prezidentiniuose Trumano rūmuose kas liečia White:

Ar Trumanas pasiduos kvotimams?

New York. — Korespondentai vėl klausinėjo Trumaną, ar jis keliaus į Washingtoną ir pasiduos, kad jį kvostų Kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komitetas. Trumanas atsakė, "dar nežinau."

Kvočia gen .Vaughaną

Washington. — Tyrinėjančioji Senato komisija, vadovaujant republikonui senatoriui Jenneriui, pasišaukė kvosti generolą H. Vaughaną, Trumano draugą ir buvusį karinį jo patarėją.

Sen. Smith spėja, kad Rhee bandys panaujint karą Korėjoje

Washington. — Sugrįžęs iš Korėjos, republikonas senatorius Smith pareiškė:

"Labai sunku tikėtis, kad būsimoji politinė valstybių konferencija galėtų padaryti taiką Korėjoje.

"Pietinės Korėjos (tautininkų) prezidentas Syngmanas Rhee planuoja kokius ten naujus, didelius dalykus."

Seoul, Korėja.—Pietinės Korėjos užsienio reikalų ministras Pyun sakė:

"Reikėtų panaujinto, galutino karo. Tai būtų tikrovinis žygis linkui pastovios taikos."

Phila. traukiniui suirus, sužeista bent 30 žmonių

Philadelphia. — Daugiau kaip 30 keleivių buvo sužeista trečiadienį, kuomet sugriuvo elektrinis traukinys iš Chestnut Hill, bevažiuojant per Schuylkill upės tiltą. Dauguma sužeistųjų

nugabenta į ligoninę.

lo labai uoliai veikti, kol dar ne pervėlu. Jis ar ji privalo ginti savo organizacijas!

—:—

Mūsų gyvenimas trumpas. Dėl to jis neprivalo būti tuščias.

O jis nebus tuščias, jei mes visi dirbsime už tai, kad mums ir visiems darbo žmonėms laisvė nebūtų atimta. Laisvė galvoti, laisvė sakyti, laisvė susirinkti.

Indonezija pardavinės Kinijai ir vadinamas karines medžiagas

Hong Kong. — Indonezijos atstovas čia sakė, jo šalis ves prekybą su visais kraštais, kuriuos tik Indonezija pripažįsta.

Hong Konge staptelėjo 6 Indonezijos pasiuntiniai kelionėje į Kinijos Liaudies Liaudies Respubliką. Jie derėsis su Kinija apie prekybos sutartį. Indonezija sutinka pardavinėti Kinijai varį, ciną, gumą (robą), taip pat ir daug kitų medžiagų.

Jungtinės Valstijos draudė Indoneziją nepardavinėti Kinijai tokių medžiagų, kurios tinka ir ginklavimuisi.

Čiang perša visupirm sumušti Kiniją

Formoza. — Čiang Kai-šekas sakė korespondentams, kad visupirm turi būti sumušti Kinijos komunistai, nes kol jie nesumušti, tol francūzai nelaimės karo prieš Vietnamo liaudininkus, Indo-Kinijoje, ir nebus išrištas Pietinės Korėjos klausimas.

(Paskutiniu laiku Čiang Kai-šekas kartojo kad jau ruošia savo kinus tautininkus netrukus įsiveržti į Kinijos Liaudies Respubliką ir "nušluoti" ten komunistus.)

Nixon ramina Čiangą, kad Amerika vis nepripažins Kinijos respublikos

Formoza. — Čiang Kai-šekas, kinų tautininkų valdovas Formozos saloje, buvo nusiminęs dėl to, kad Amerikos valstybės sekretorius John Foster Dulles pirmadienį sakė: — Jeigu Kinijos Liaudies Respublika "pasitaisytų," tai ir Jungtinės Valstijos kadą nors ją pripažintų.

Bet atvykęs Formozon Richardas Nixon, Jungtinių Valstijų vice - prezidentas, suramino Čiang Kai-šeką, užreikšdamas, kad Amerikos valdžia vis nepripažins komunistinės Kinijos ir stipriai priešinsis jos priėmimui į Jungtines Tautas.

Anglai sako, visi turės pripažint Kiniją

London. — Anglijos politikai sako, Dulleso pareiškimas rodo, jog ir Amerika turės kada nors pripažinti faktą, kad gyvuoja Kinijos Liaudies Respubliką. Tatai turės pripažinti ir visi kiti kraštai.

(Šiaip ar taip, bet ir vėl nesusišneka aukštieji Eisenhowerio valdininkai — Dulles su Nixonu.)

Anglai nurodo, kodėl iškėlė raudoną vėliavą savo laive

Hong Kong. — Anglai savininkai prekinio laivo Hydralock sakė, galimas daiktas, jog tas laivas buvo iškėlęs raudonąją vėliavą Kinijos Liaudies Respublikos, plaukdamas į Kinijos uostą.

Čiang Kai-šeko gi lakūnai iš Formozos salos apšaudė šį laivą todėl, kad jis naudojo raudona vėliavą, kaip teisinosi Čiango valdžia,

Laivo savininkai atsiliepdami dėl to pareiškė:

"Bet tai yra pripažintas ir tinkamas dalykas, kad laivas iškeltų vėliavą tos šalies, į kurią jis plaukia."

Havana, Kūba.— Nežinia kas sprogdino bombas įvairiose Kūbos dalyse.

Iraniečiai streikuoja ir demonstruoja už Mossadeghą

Teheran, Iran. — Darbo unijos paskelbė visuotiną streiką Irano sostinėje Teherane ir kituose miestuose, reikalaudamos paliuosuoti buvusįjį premjerą Mossadeghą. Desėtkai bei šimtai tūkstančių žmonių demonstravo, smerkdami karališkųjų generolų teismą prieš Mossadeghą.

Karininkai ir žandarai atakavo demonstrantus ir pušovė bent du. Šimtus areštavo.

Streikieriai - demonstrantai sakė: Jeigu jau Mossadeghą teisti, tai turėtų būti civilinis, o ne karinis teismas.

Generolai reikalavo pakarti Mossadeghą už tai, kad jis mojosi nuversti Irano karalių, kaip anglų-amerikonų pastumdėlį.

Indijos valdininkai ragina mažiau gimdyti

New Delhi, Indija.—Valdiniai gyventojai skaičiuotojai ragino įvesti tokią gimdymų kontrolę, kad kiekviena pora gimdytų ne daugiau kaip po tris kūdikius. Sakė, jei gimdymai nebus apriboti, tai 1969 metais Indija turės 450 milijonų gyventojų, o ir dabar negali pagaminti tiek maisto, kad išmaitintų jau turimus 357 milijonus gyventojų.

Amerika ieško karinių stovyklų Pakistane

London.—Anglijos ir Pakistano diplomatai sako, jog Amerika veda derybas su Pakistano valdžia, kad leistų Amerikai įsitaisyti karinių lėktuvų stovyklas Pakistane, arti Sovietų Sąjungos. Už tai Amerika žada duoti Pakistanui pinigų ir ginklų.

Pittsburgh, Pa.

Mirė Kaz. Kairys

Lapkričio 11 d. mirė Kazimieras Kairys. Kūnas pašarvotas Wentz Funeral Home šermeninėje, 1323 North Franklin St., Pittsburghe. Bus laidojamas šeštadienį, lapkr. 14 d., 1 valandą popiet.

Kairio šeima.

Nairobi, Kenya.—Anglai pakorė dar 10 Mau Mau negrų.

ORAS.—Giedra ir nešalta.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y under the Act of March 3, 1879.

KODĖL?

KODĖL REPUBLIKONAI taip įsiuto? Kodėl jie nori šiandien buvusįjį prezidentą Trumaną padaryti raudonuoju?

Todėl, kad jie mato savo liepto galą. Jie lipo, lipo ir prilipo. Jie visa darė, kad gauti žmonėse įtakos, bet jų įtaka žmonėse vis puolė žemyn ir tebepuola.

Na, tai kaip gi republikonai, su Eisenhoweriu priešakyje, ryžtasi pateisinti savo egzistenciją?

Jie ryžtasi tai padaryti klastomis. Jie ryžtasi tai padaryti apgavystėmis. Jie ryžtasi joti "raudonbaubizmo arkliuku."

Republikonai šitaip galvoja: apskelbsime kiekvieną, kuris mums bus priešingas, raudonuoju, na, tai ir pasilaikysime savo vietoje, pasilaikysime valdžioje, laimėsime kongresinius rinkimus, jodami ant raudonbaubizmo arkliuko.

Mums prisimena vienas ypatingas dalykas. Trumano laikais, kai komunistų partijos vadovas, Eugene Dennis, buvo nubaustas kalėti, jis sakė daug maž taip šiandien baudžiate jūs mus, o rytoj dėl to paties dalyko galite būti bausti jūs patys.

Trumanas, žinoma, iš tos Denniso kalbos nusijuokė. Bet šiandien jau ir jam nėra juokas.

Padavei velniui pirštą,—jis paims tave visą. Ar tai neteisingas pasakymas?

Šiandien garbingiausi Amerikoje žmonės yra provokatoriai, šnipai, visokie niekšai, visokios visuomeninės atmatos. Su tų nenaudėliu talka Eisenhowerio vyriausybė bando laikytis.

Kas belieka daryti žmonėms, kurie visam tam yra griežtai priešingi?

Liekasi: vienytis ir dirbti. Dirbti vieningai, dirbti bendrai, kovoti prieš tuos, kurie bando smaugti paskutines Amerikos žmonių laisves, — laisvę galvoti, laisvę susirinkti, laisvę rašyti.

BERMUDOS KONFERENCIJA

PRADŽIOJE GRUODŽIO mėnesio Bermudoje susirinks prezidentas Eisenhoweris, Francūzijos premjeras ir Anglijos ministrų pirmininkas.

Jie ten bendrai tarsis dėl to, kaip traktuoti Tarybų Sąjungą. Gerai. Mums patinka pasitarimai, nežiūrint to, kokie jie bebūtų.

Bet ar prezidentas Eisenhoweris skaitė neseniai paskelbtą Gallupo atsiklausimą? Jei jis skaitė,—o tai turėtų padaryti, — tai jis turėtų žinoti, kad 79 procentai užklaustųjų žmonių pasisakė už tai, kad Amerika tartųsi su Tarybų Sąjunga, kad ji spręstų visus su tuo kraštu nesusipratimus ne ginklu, bet derybomis.

Taigi Mr. Eisenhoweris ir Mr. Dulles, kai jie tarsis su kitų trijų valstybių vyriausiais pareigūnais, tą turėtų žinoti.

LIETUVOS MIESTUOSE

Lietuvos valstybinis projektavimo institutas paruošė generalinius planus Klaipėdos, Kauno, Šiaulių, Panevėžio ir Marijampolės miestams, Palangos bei Druskininkų kurortams ir kitiems respublikos miestams bei kurortams rekonstruoti.

Klaipėdoje kairiajame Dangės krante jau sudaromas naujas miesto centras su aikšte, kuri jungs pagrindines magistrales. Iki įvedant Lietuvoje tarybų valdžią, miestas beveik neturėjo išėjimo prie upės ir jūros. Pajūrio juosta buvo užgriozdinta privačių savininkų sandėliais bei įmonėmis. Dabar upės krantuose pašalinami šie skurdų vaizdą sudarantys pastatai. Dešiniajame krante bus įrengtas platus bulvaras. Šiaurinėje miesto dalyje bus įkurtas kultūros ir poilsio parkas. Žaliųjų sodinių plotas, skaičiuojant vienam gyventojui, padidės nuo 5 iki 15 kvadratinių metrų.

Didėja gyvenamųjų namų statybos tempai. Vien per pastaruosius dvejus metus Klaipėdos darbo žmonės gavo 26 tūkstančius kvadratinių metrų gyvenamojo ploto. Mieste statomas 300 vietų kinoteatras, mokomasis kabinetas, kuriame bus įrengiami kolūkiniai kadrai. Numatyta rekonstruoti viešbutį "Klaipėda," pastatyti jūreivystės mokyklos pastatą.

Kaune dabar užstatoma Nemuno krantinė. Daugiaaukščiai gyvenamieji namai statomi "Pergalės" turbinų gamyklos darbininkams ir tarnautojams. Išilgai upės projektuojamas platus bulvaras; gretimame upės pusiasalyje bus įrengtas kultūros ir poilsio parkas. Projekte specialiai numatyta miesto inžinierinė apsauga nuo užtvindymų Nemuno ir Neries pavasario potvynių metu.

Dideli rekonstruavimo darbai vykdomi Palangos ir Druskininkų miestuose - kurortuose.

V. G.

Havana, Kūba. — Diktatorius Kūbos prezidentas F. Batista įsakė slaptajai policijai surasti ir areštuoti 50 komunistų vadovų.

Sunkioji ir lengvoji pramonė Tarybų Sąjungoje

Per pastaruosius tris dešimtmečius Tarybų Sąjungoje įvyko nepaprastai dideli persitvarkymai. Iš ekonomiškai atsilikusios šalies Tarybų Sąjunga per labai trumpa laikotarpį virto galinga industrine valstybe.

Nuosavos sunkiosios industrijos sukūrimas ir liaudies ūkio elektrifikavimas užtikrino TSR Sąjungai jos dabartinę milžinišką pramoninę galią ir techninį - ekonominį nepriklausomumą. Be nuosavos sunkiosios industrijos šalis nebūtų galėjusi rekonstruoti naują techniniu pagrindu visos šalies ekonomikos ,nebūtų galėjusi apginti savo politinio bei ekonominio savarankiškumo.

Kaip atrodė Tarybų Sąjungos ekonomika 1924-25 metais, kai ši šalis pradėjo realizuoti industrializacijos planą?

Tuomet TSR Sąjungoje buvo išlydoma tik vienas milijonas 869 tūkstančiai tonų plieno, iškasama tik 16 milijonų 520 tūkstančių tonų anglies, pagaminama mažiau kaip trys milijardai kilovatvalandžių elektros energijos. Juodųjų ir spalvuotųjų metalų, gamybos, anglies bei naftos gavybos ir elektros energijos gamybos atžvilgiu TSRS buvo paskutinėje vietoje, palyginti su stambiomis kapitalistinėmis valstybėmis. Tarybų Sąjungoje tuomet nebuvo traktorių, automobilių, aviacijos ir staklių gamybos pramonės, nebuvo beveik kiek rimtos chemijos pramonės ir žemės ūkio mašinų gamybos.

O štai kaip atrodo tarybinė ekonomika dabar. TSRS dabar gamina 29 kartus daugiau pramoninės produkcijos, negu 1924-25 metais, tame tarpe plieno — 21 kartą, anglies — 19 kartu ir elektros energijos — 45 kartus daugiau. Dar labiau padidėjo mašinų gamybos — šios lemiamos sunkiosios industrijos grandies — produkcijos išleidimas .

Šiais metais TSR Sąjungoje bus pagaminta: plieno — daugiau kaip 38 milijonai tonų, arba du su viršum karto daugiau, negu 1940 metais; anglies bus gauta daugiau kaip 320 milijonu tonų — beveik dvigubai tiek, kiek 1940 metais, naftos — 52 milijonai tonų, arba 70 procentu daugiau, negu 1940 metais. Mašinu ir įrengimų bus išleista 3.8 karto daugiau, negu 1940 metais.

Jeigu 1924-25 metais TSR Sąjungoje, lygiai kaip ir ligrevoliucinėje Rusijoje sunkiosios pramonės lyginamasis svoris sudarė tik vieną trečdalį, tai dabar jis sudaro daugiau kaip du trečdalius bendroje šalies pramoninės gamybos apimtyje. Aukštas sunkiosios pramonės lygis įgalino valstybę sukurti galingą lengvąją pramonę, apginkluoti naujausia technika kolūkius ir tarybinius ūkius. Remdamasi sunkiąja pramone, Tarybų valstybė visokeriopai vysto liaudies vartojimo reikmenų gamybą, o tai yra viena svarbiausių sąlygų gyventojų gyvenimo lygiui sistemingai kelti. Šiais metais, pavyzdžiui, plataus vartojimo prekių išleidimas šalyje 72 procentais viršys prieškarinį lygį.

Tačiau ir šis aukštas lygis nebegali patenkinti tarybinės liaudies. Siekdama kad pilniau būtų patenkinami sparčiai augantys gyventojų poreikiai, TSRS Vyriausybė priėmė nutarimą paspartinti lengvosios ir maisto pramonės vystymą. Šio nutarimo įgyvendinimo išdavoje per artimiausius dvejus-trejus metus TSR Sąjungoje bus žymiai pakeltas gyventojų aprūpinimas maisto ir pramonės prekėmis.

Plačioji programa liaudies vartojimo prekių gamybai TSR Sąjungoje toliau žymiai plėsti turi tvirtą pagrinda. Tarybų Sąjungos sunkiosios pramonės mastas ir technikos lygis teikia pilnutinę galimybę vystyti lengvąją ir maisto pramonę labai sparčiais tempais.

Mašinų gamyba gamina bet kurias mašinas ir bet kuriuos, net sudėtingiausius irengimus, reikalingus liaudies ūkiui, tame tarpe ir naujausius įrengimus lengvosios bei maisto pramonės įmonėms. Per pokarinius metus tekstilės pramonė gavo dešimtis tūkstančių įvairių naujausių mašinu ir automatinių staklių. Visos šios mašinos buvo pagamintos Tarybų Sąjungos tekstilės mašinų gamyklose.

Vis daugiau ir daugiau įvairių automatinių mašinu ir agregatų, automatinių linijų avalynei, drabužiams trikotažo ir kitiems dirbiniams gaminti gauna avalynės, siuvimo, trikotažo ir kitos lengvosios pramonės įmonės. Avalynės, audinių, drabužių, trikotažo ir kitu pramonės dirbinių išleidimas Tarybų šalyje visą laiką auga.

Kartu su tuo ir nuolat didėja ir maisto produktu gamyba. Pavyzdžiui, mėsos ir mėsos produktų gamyba šiais metais, palyginti su 1950 metais, padidės pusantro karto, sūrio gamyba — beveik dviem trečdaliais, pieno konservų — 2.3 karto, koldūnų — 3.7 karto ir tt. Įvairių daržovių ir vaisių konservų šiemet bus pagaminta daugiau kaip vienas milijardas dėžučių — 150 milijonų dėžučių daugiau, negu pernai. Smarkiai padidės taip pat cukraus, konditerijos gaminių, sviesto, mėsos bei žuvies ir kitų produktų gamyba.

Maisto pramonė vis plačiau mechanizuojama ir automatizuojama. Maisto prekių gamybos fabrikai ir kombinatai gauna vis daugiau automatu dešrelėms kotletams, koldūnams, konditerijos dirbiniams gaminti; įvairiu automatinių mašinu maisto gaminiams išfasuoti bei suvynioti; automatiniu įrengimų duonos gamykloms, nenutrūkstamai veikiančiu įrenginių taukams bei cukrui gaminti ir tt. Vien šiais metais maisto pramonės įmonėse buvo įrengta daugiau kaip šimtas automatų, mechanizuojančių dešros, kotletų ir koldūnų gamybą, o taip pat eilė automatiniu linijų konservams gaminti ir greitai užšaldantys aparatai. Visas nurodytas mašinas ir mechanizmus gamina specialiai TSRS sunkiosios pramonės šaka — maisto mašinu gamyba.

Dabar statoma apie 1,300 stambių lengvosios ir maisto pramonės įmonių. Jų tarpe, pavyzdžiui, šeši stambūs tekstilės kombinatai, kurie per metus pagamins apie 1 milijardą metrų įvairių audinių.

Jau šiais metais, greta kitų lengvosios pramonės imonių, pradeda veikti daugiau kaip šimtas naujų mėsos kombinatų, dešros gamyklu ir šaldytuvų.

TSRS sunkioji pramonė aprūpina mašinomis, degalais ir statybinėmis medžiagomis žemės ūkį, kuris tiekia žaliavas lengvajai pramonei ir maistą gyventojams. Savo mechanizavimo lygio atžvilgiu TSRS žemės ūkis užima pirmą vietą pasaulyje. Per šešerius pokarinius metus tarybinė mašinu gamyba pateikė žemės ūkiui šimtus tūkstančių traktoriu bei kombainų ir kelis milijonus įvairių mašinų. Dėka to pagrindiniai procesai žemės ūkyje (arimas, sėja, derliaus valymas) yra mechanizuoti 80-90%. Vyriausybė ėmėsi priemonių visoms žemės ūkio šakoms, ypač gyvulininkystei ir daržovininkystei, toliau plačiai mechanizuoti. Mašinų gamyba ima gaminti daugiau mašinų darbui fermose mechanizuoti, pašarams ruošti, bulvėms kasti bei sodinti. Tuo būdu, mašinų gamyba aktyviai dalyvauja keliant žemės ūkio produktyvumą didinant TSRS žaliavų ir maisto resursus.

Sunkioji pramonė netarpiškai dalyvauja vykdant vartojimo reikmenų gamybos programą. Sunkiosios pramonės įmonėse yra specialūs cechai, gaminantieji prekes gyventojams. Dabar mašinų gamyklos žymiai daugiau ima gaminti įvairių tipų televizorių, kelių tipu šaldytuvų, radijo imtuvų, radiolų, buitinių elektros prietaisų, skalbiamųjų mašinų, dulkių siurblių, įvairių markių dviračių, lengvųjų automobilių ir motociklų, siuvamųjų mašinų, laikrodžių, fotografinių aparatų, patefonų ir tt.

Turėdama išsivysčiusią sunkiąją pramonę, Tarybų Sąjunga pajėgia greitai įgyvendinti plačią programą gyventojams skirtų prekių gamybai padidinti.

A. M—as

Naikinama cenzūra sovietinėje Austrijos dalyje

Viena, Austrija. — Karinė Sovietų komanda rytinėje Austrijos srityje panaikino cenzūrą valstybiniam Austrijos radijui. Žada jau necenzūruoti ir teatrinių vaidinimų.

Martha Vickers, filmų aktorė, trečioji aktoriaus Mickey Rooney žmona. Ji reiškia nuostabą, kuomet teisme sužinojo, kad negalės gauti $16,253. Tiek jos vyras jai užvilkinėjęs alimonijos.

Republikonas kongresmanas Joseph W. Martin iš Mass. kalba Vakarų Vokietijos politikieriams Bonn parlamento rūmuose.

Remia Lehman-Celler bilių

Chicagos lietuvių organizacijų konferencija tam tikslui

Chicago. — Lapkričio 29 čionai įvyks, Mildos salėj, svarbi konferencija, kurios šaukimą remia visa eilė organizacijų ir pavienių. Štai keliolika jų:

Joseph Zubritskis, UPWA lokalo 25-to prezidentas
Leon Markevich, FE-UE unijos lokalo 101
Milda Savukas, Tėvų-Mokytojų Sąjungos
Vincas Kriščiūnas, Eks-Mainierių Choro pirmininkas
C. Stanevičienė, Ciceros Moterų Klubo pirmininkė
J. Urmonienė, Roselando Moterų Klubo sekretorė
St. Vėšys, LLD 1-mos Apskrities pirmininkas
Leonas Jonikas, LMS Centro sekretorius

Atrodo, kad čiagimių konferencijoj daug dalyvaus, taipgi lietuvių veiklių darbo unijose bus žymi dalis.

Laiškas konferencijor kvietimo sako:

Paremkime Lehman-Celler bilių

Broliai ir Seserys:

Rugpiūčio 3 dieną įneštas Kongresan bilius, už kurį pasirašė 8 senatoriai, taipgi įneštas Atstovų Butan pasirašius 24 kongresmanams.

Šis bilius, pravestas įstatymu, pavaduotų McCarran - Walter aktą.

Tasai bilius daugiau žinomas kaipo Lehman - Celler bilius, nes jį užmanė senatorius Herbert Lehman ir kongresmanas Emanuel Celler.

Kaip jau žinoma, McCarran-Walter įstatymas skaudžiai liečia sveturgimius amerikiečius. Jis palieka juos antros eilės piliečiais, lengvai galimais deportuoti.

Nors prieš McCarran - Walter įstatymą pasisakė buvusis prezidentas Harry S. Truman ir prezidentas Dwight D. Eisenhower nors Prezidento Komisija vienbalsiai rekomendavo jį atšaukti ar bent pakeisti, ir tai parėmė tūkstančiai organizacijų, Kongreso lyderiai, sakoma, nieko nedarys šioje sesijoje, o gal ir niekados, jei nebus žmonių reikalavimo.

Tam tikslui visa eilė lietuvių organizacijų ir darbuotojų šaukia lietuvių organizacijų konferenciją, kurioje bus apibūdintas Lehman-Celler bilius, taipgi pasisakyta už jo viešą apklausinėjimą ir svarstymą Kongrese.

Konferencija įvyks sekmadienį, Lapkričio - November 29, Milda salėj, 3142 So. Halsted St., Chicago, Ill. Pradžia 2 val. popiet.

Prašome jūsų organizaciją išrinkti bent 3 ar daugiau delegatų ir pasiųsti konferencijon.

Paremkite šį labai svarbų darbą gynimui sveturgimių teisių.

Jei tačiau jūsų organizacija nelaikys susirinkimo pirm konferencijos dienos, prašome valdybos narių dalyvauti, arba pasiųsti ką nors vieton valdybos.

Lehman - Celler Bill, įneštas Senatan ir Atstovų Butan, yra Judiciary komiteto rankose. Pirmas pats svarbiausias žingsnis dabar yra reikalauti, kad jis būtų viešai apklausinėjamas, taipgi daryti spaudimą, kad jis būtų svarstomas būsimoj Kongreso sesijoj.

Rinkimams artinantis tai nebus sunku, jei subrusime siųsti laiškus abiejų butų Judiciary komitetams pravesti viešą apklausinėjimą.

Visos didesnės lietuvių kolonijos turėtų sušaukti konferencijas, panašias kaip chicagiečiai šaukia. Jose galima geriau sumobilizuoti jėgas už to biliaus pravedimą.

Tarpe kitų dalykų, Lehman-Celler Bilius reikalauja draustį deportuoti išgyvenusius Amerikoj 20 metų.

Yra jame ir kitų gerų dalykų, nors ir taisytinų punktų, bet abelnai jis vertas remti.

Chicagietis

ŠYPSENOS

Argi?

Tūlas aktorius gyrėsi žinąs Teksaso valstijoj tokį "sveiką" miestelį, kad jo gyventojams teko tyčia vieną asmenį nušauti, idant būtų proga kapines įsisteigti.

Tūlos merginos taip įpratusios savo drabužius bile kur gatvėje taisinėtis, jog kyla mintis, kad jų kojinių paraiščiai skiriami ne kojines palaikyti, bet trafiką sulaikinėti.

Gyvenimo lėšos jau tiek iškilo, kad dabar jau pigiau atsieina pulti žemyn ir užsimušti.

—:—

Iš negimusio žodyno

Divorsas: Tai ženklas, jog dviem žmonėms nepasisekė įvykint savitarpyje demokratijos.

Pleperis: Tai žmogus, mokąs daug kalbėt ir nieko nepasakyt, bet nežinąs, kur ir kuomet.

Sutaisė **Kas Kitas**

MOKSLO IR ŽINIŲ PUSLAPIS

KOKIŲ MINERALŲ REIKIA PIEVOMS, DIRVOMS, TAIPGI IR ŽMONIŲ BEI GYVULIŲ MAISTUI

Australijoj ganosi daugybė avių. Kai kurios plačios ganyklos metai iš metų palaipsniui taip sublogėjo, kad akras ploto negalėjo išmaitint nė vienos avies. Kitos ganyklos dešimteriopai daugiau avių gerai maitino.

Žemės mokslininkai ėmė tyrinėti skirtumą, ir surado, kad blogoms ganykloms trūksta ypač metalinio elemento molybdeno. Kiek iš pradžios buvo molybdeno, tai augdama žolė iščiulpė jį, o avis vis nuėdė žolę.

Tad mokslininkai pabarstė truputį molybdeno ant prasčiausių ganyklų, ir trumpu laiku pasirodė beveik stebūklas. Blogųjų ganyklų žemė taip atsigavo nuo molybdeno miltelių, kad žolė jau kur kas gausingiau žėlė ir augo, negu gerosiose ganyklose. Pabarsčius tiktai vieną unciją tų miltelių, akras buvusios prastos ganyklos jau du sykiu iki 40 sykių daugiau avių išmaitino, negu geros ganyklos akras.

Pietinėje Australijos dalyje ganyklos skurdo dėl kitų elementų stokos. Taigi jose buvo pabarstyta fosfatų, vario bei cinko miltelių, pagal reikalą. Tatai irgi žymiai pataisė ganyklas. Kur pirmiau reikėjo 20-ties akrų ganyklos vienai aviai išmaitinti, tai po apibarstymo tais chemikalais jau vienas akras išmaitina dvi avis.

Paskesniuoju laiku Jungtinėse Valstijose taip pat pradėta tyrinėti, kaip trūkumas mažyčio biskelio molybdeno, vario, cinko ar kito elemento sulaiko derlingumą dirvų, daržų bei sodų. Suradus, ko žemei stokuoja ir papildžius tą stoką atitinkamais elementais, tai ir padaugėja javų, daržovių ir vaisių derliai.

Jeigu dirvožemyje ar pievoje nėra vieno ar kito reikiamo elemento arba permažai tėra, dėl to sublogėja augalai, vartojami kaip maistas žmonėms bei gyvuliams. Tatai gi puldo jų sveikatą ir gerovę.

O Amerikos mokslininkai surado, jog maisto produktuose, apart proteinų, riebalų, krakmolinių dalių ir vitaminų, turi būti dar bent 16 mineralų-elementų, norint tinkamai sveikatą palaikyti. Tie mineralai yra geležis, kalcis, fosforas, iodas, magnis, varis, kobaltas, manganas, fluoras, nikelis, cinkas, natras (sodium), kalis (potasitum), siera, molybdenas ir boronas.

Bet jeigu dirvožemyje ar pievžemyje trūksta vieno ar kito elemento, tai stokuos jo ir maiste. **J. C. K.**

Klaidingos amerikiečių nuomonės apie sveikatą

Daugelis lankančių kolegijas studentų taip pat turi klaidingus supratimus apie sveikatą, nekalbant jau apie eilinių amerikiečių daugumenę.

Tatai surado Mokyklinės Amerikiečių Sveikatos Sąjunga, kuri per eilę metų apklausinėjo tūkstančius darbininkų, farmerių, studentų ir kitų.

New Yorko Universiteto profesorius dr. H. F. Kilander, kalbėdamas tos organizacijos suvažiavime New Yorke šią savaitę, pranešė, jog:

Tiktai apie pusė amerikinės "publikos" žino, kokius valgius pasirinkti kafeterijoj, kad gautų sveikatai reikalingų proteinų, vitaminų, mineralų bei karbohydratų (krakmolinių produktų).

Beveik visas trečdalis kolegijinių studentų klaidingai tiki, kad jeigu neščia moteris klausysis geros muzikos, tai jos kūdikis apsigims su didesniais muzikiniais gabumais.

Apie trečdalis amerikiečių tiki, būk žuvis "geriausias smegenims maistas."

Apie 28 iš kiekvieno šimto tvirtina, kad jeigu uždėsi žalios mėsos ant užjuodintos (kumšėiu) akies (black eye), tai mėsa greičiau nugydys juodumą.

25 iš kiekvieno šimto tiki, kad jeigu neščia moteris nusigas, tai jos kūdikis apsigims su tam tikromis dėmėmis bei kitais sužalojimais.

Beveik pusė visų skaičiaus įsivaizduoja, būk žmogus tunka ir nuo vandens.

66 iš kiekvieno šimto sako, kad alkoholio įsigėrimas padidina žmogaus smegenų, akių bei rankų gabumus, kuomet iš tikrųjų alkoholinis svaigalas silpnina tuos gabumus.

Apie pusė visų amerikiečių klaidingai tiki, kad "džiova yra viena iš tokių apkrečiamų ligų, kurias jau gimdamas kūdikis paveldėja nuo savo tėvų."

66 iš kiekvieno šimto klysta manydami, būk todėl ilgėja vidutinis amerikiečių amžius, skaičiuojant lygiai per visus, kad suaugę amerikiečiai ilgiau gyvena. Iš tikrųjų gi vidutinis amžius ilgėja dėl skirtingos priežasties, — dėl to, kad mažiau kūdikių miršta, nes mokslo pažanga ir tinkamesnė priežiūra dabar apsaugo daugumo kūdikių gyvybę. **N. M.**

KEISTA ODOS LIGA -- PSORIASIS DEDERVINĖS

Yra daugybė įvairių ligų. Viena iš keistųjų odos ligų — tai savotiškas nušašimas-"išbėrimas," moksliniai vadinamas **psoriasis** (nuo graikiško žodžio **psora** — niežulys).

Ypač įdomu, kaip tas šašėjimas giminiuojasi su reumatiniu sąnarių uždegimu, arba artritu.

Tarp tūkstančio artrito ligonių yra daugiau kaip 25 tokių, kuriems ant odos atsiranda tie išbėrimai-dedervinės.

O kur tūkstantis serga tokiais šašais, tai jų tarpe randama 140 artrito ligonių.

Psoriasis šašas yra sausa odos dėmė, apsidengianti mažiukėmis balzganomis plokštelėmis, kaip kokiais žvynais.

To plokščio nušašimo plėtmai pasirodo ant alkūnių, kelių, kojų ir rankų pirštų, galvos bei kitų kūno dalių. Pirštai tokioje ligoje dažnai ištinsta ir skauda.

Ligos priežastis dar nesurasta. Nušašimas pats savaimi nepavojingas gyvybei.

Naujieji kortison ir ACTH vaistai geriau padeda gydyti šias dedervines negu senieji vaistai.

ACTH ir kortison taip pat geriausiai gydo reumatinį sanarių uždegimą—artritą. Taigi ir šis faktas rodo giminingumą tarp psoriasis "išbėrimo" ir artrito.

Senesnėji gydymo būdai tai buvo tepti "išbėrimus" smaliniais tepalais ir leisti ultra-violetinius spindulius tam tikrų lempų.

Tokios dedervinės paprastai pasirodo keliais metais pirmiau, negu žmogus suserga artritu. Ir daugumą gydytojų spėja, jog kaip viena, taip kita liga atsiranda iš tų pačių arba panašių vidujinių kūno nesveikumų.

Buvimas saulės šviesoje lengvina šią ligą, o alkoholiniai gėrimai didina dedervines.

Jei žmogus gyvena ar dirba tokiose sąlygose, kad dažnai būna susierzinęs, tatai sunkina šią ligą.

Pasirgus žmogui kitokia liga, kur pakyla kūno karštis (fever), dėl to kartais pranyksta dedervinės per tam tikrą laiką.

Jeigu nutukęs žmogus greitai sumenkėja, dėl to ir nubėrimai dažnai sumažėja.

Jei asmuo per ilgesnį laiką ramiai pagyvena bei tinkamai pasilsi, tatai irgi mažina psoriasio dedervines.

Tikro išgydymo šiai ligai dar nesurasta.

Kartais pasitaiko, jog tos dedervinės savaime pranyksta, bet paskui net po keleto metų vėl gali netikėtai sugrįžti. **N. M.**

ŠIRDIES LIGA IR NATURALIS GYDYMAS

Pastaraisiais laikais tik per vienus metus gana daug įžymių mūsų šalies žmonių mirė nuo širdies ligų bei jos "trūkimų."

Kai kurie mūsų pažangiųjų lietuvių veikėjų taip pat neatlaikė širdies smūgių, ir juos išplėšė mirtis iš mūsų judėjimo. O tai buvo svarbūs asmenys, kurie būtų galėję dar daug, daug darbo atlikti. Liūdna ir skaudu.

Vadinamas širdies "trūkimas," smūgis arba stabas neįvyksta be tam tikrų priežasčių.

Širdis yra toks organas, kad žmogui tarnauja iki jo gyvybės pabaigos. Širdis nuolat kraują varo - pumpuoja po visą žmogaus kūną, kad kraujo apytaka eitų ne tiktai didesnėmis kraujagyslėmis, bet ir plonyčiais jo takeliais.

Reikia žinoti, jog širdis dirba be perstojimo, dieną ir naktį. Jeigu kraujas švarus, tai širdis dirba pastoviai ir lėtai. Tuomet žmogus linksmas ir patenkintas.

Bet sykį užvalgai ar išgeri ko nors nepaprasto, kas nuodija tavo kraujo sistemą, tai kartu su krauju eina ir nuodai per širdį; gadina širdies raumenis ir rimtą jos veikimą.

Tada pastatyk sau klausimą: Kieno čia kaltė? Tai ne širdies, bet paties žmogaus neatsargumas bei nežinojimas, kaip palaikyti sveikatingą švaraus kraujo sistemą savo kūnę.

Ne vietoj ginčai ir širdies silpnumas

Dažnai pasitaiko darbo žmonių šeimose, kada susėda prie stalo valgyti,—kad ne vienas, tai kitas pradeda daryti priekaištus arba kelti niekam nevertus ginčus. Tuom užgauna kito ar kitos jausmus. O tai labai bloga. Kam iš to nauda, jeigu pats nervuojiesi ir kitą erzini? Kandi duoną ir ryji į nervuotą skilvį, kuris todėl nepajėgia virškinti.

Taip dalykam einant, ne tik naudos nėra, bet širdis ir sveikata silpnėja. Todėl reikia būtinai manyti, jog kas tau bloga, tai ir kitam negera.

Ypač motina ir tėvas turi būti rimtais gyvenimo sprendėjais.

Jeigu matai, kad bent kuris savo kartumo nebesulaiko, pasitrauk nuo stalo, palik jį ar ją ramybėje. O kad savyje atgauti švelnesnį jausmą, pamąstyk, kai būdamas jaunas turėjai progą linksmintis, su gražiu būriu jaunimo smagiai laiką praleidžiant. Matysi, kaip nervai atsigauna.

Širdis nepradeda trukčioti arba mažus skausmus jausti kaip ženklą, iki žmogus nesuvargina kitų svarbių kūno organų.

Imkime, pavyzdžiui, vidurių užkietėjimą bei pagadintą jų veikimą. Tada susidaro galybės gesų, o gesams pakilus, ne tik pradeda paširdžius skaudėti, bet kai kada paliečia ir pačią širdį. Todėl vidurių veikimas labai svarbus.

Kalbant apie kraujo takus ir takelius, jeigu žmogus mėgsta valgyti daug proteinų, krakmolinių (starčių) bei cukrinių valgių, o ypač šioje šalyje, kur maistas baisiai komerciniai sukoneveiktas, — tai vargšė širdelė vis tiek turi sunkiai dirbti — varinėti kraują per tuos užakintus takelius.

Taip pat reikia truputį prisiminti apie inkstus ir kepenis. Šiems organams taipgi kenkia viršminėti valgiai, kuomet perdaug jų naudojama.

Pasijutus, jog kas nors negera, tai išmintingas, apsukrus žmogus suranda išeitį; griežtai sumažina proteinų, krakmolinių bei cukrinių valgių vartojimą ir pradeda daugiausia naudoti kalcinius ir alkalinius (šarminius) maisto produktus. Tatai gi darant, pats žmogus trumpoje ateityje pasijus lengvesniu ir smagesniu abelname savo gyvenime.

Kitą kartą apie tai bus daugiau. **K. Depsas.**

IŠ ISTORIJOS

Rašo D. M. Šolomskas

SUEZO KANALAS, JO ISTORIJA IR REIKŠMĖ ANGLIJAI

Dabar spaudoje dažnai matome Suezo Kanalo vardą. Egipto valdžia ir žmonės reikalauja, kad anglai pasitrauktų, gi Anglija ten tvirtina savo karines jėgas.

Tikintieji žmonės poteriauja, kad praeityje jie buvo "išvesti iš Egipto žemės, namų nelaisvės." Dabar patsai Egiptas yra anglų nelaisvėje.

Egiptas nuo 1922 m. skaitomas "nepriklausoma" valstybe, bet jo "nepriklausomybė" nieko anglams nereiškia; jie ten bando viešpatauti, kaip namie, kaip savo kolonijoje. Laike Antrojo pasaulinio karo Egipte mušėsi britų ir italų armijos.

Egiptas yra šiaur-rytiniame Afrikos kampe. Jis užima 386,000 ketvirtainių mylių ir turi apie 20,000,000 gyventojų. Jo istorija labai sena. Senovėje jis buvo nepriklausomas, vėliau Romos imperijos dalis, paskui francūzų kolonija, vėliau turkų, anglų, o dabar vėl neva "nepriklausoma" valstybė. Per Egipto žemę prakastas Suezo Kanalas, kurio šėrų dauguma yra britų rankose ir kurie ten palaiko savo armiją neva kanalo apsaugai, bet tikrumoje viešpatauti visame Egipte.

Suezo Kanalas ir jo istorija

Tarpe Azijos ir Afrikos yra Raudonosios Jūros, kurių pietinis galas sueina su Indijos Didžiūriu. Raudonųjų Jūrų šiaurinis galas turi ilgą užlają, o už tos užlajos apie 60 mylių sausžemis, kuris tas jūras skiria nuo Vidužemio Jūrų. Bet ir tame sausžemyje yra balų ir ežerų.

Kadangi vandens keliai buvo pirmutiniai žmonijos gyvenime keliai ir dabar dar tebėra pigiausi, tai jau seniai tos srities gyventojai dėjo pastangų, kad sujungti Raudonąsias ir Vidužemio Jūras. Istorijoje sakoma, kad vietoje, kur dabar yra Suezo Kanalas, tai dar 1,380 metų pirm dabartinės metų skaitlinės buvo prakastas kanalas, kuriuo tų laikų laiveliai plaukdavo iš vienų jūrų į kitas. Vėliau tas kanalas buvo apleistas, ar laike karų užverstas.

Naujojoje gadynėje mintį prakasimui kanalo buvo davęs Napoleonas, Francijos imperatorius, 1799 metais, kada jis buvo įsiveržęs į Egiptą, bet, jam karą pralaimėjus, ta mintis vėl nupuolė.

Trisdešimt metų vėliau Egipte buvo Francijos konsulu inžinierius Ferdinandas de Lesseps. Jis tarpe senų popierių surado Napoleono braižinius kanalo prakasimui; nuvyko į vietovę, ištyrė ir pasiūlė Egipto valdovui prakasti kanalą. Bet tam reikėjo pinigų, ir Egipto karalius nesutiko, tik karaliaus sūnus Said pritarė.

Kada Lesseps jau buvo Francijoje po eilės metų, tai senas Egipto valdovas, turkų pavaldinis, mirė; o jo vietą užėmė Saidas. Šis ir pasiūlė Lessepsui vykinti gyveniman kanalo prakasimo planą.

Vadovystėje inžinieriaus F. de Lessepso buvo sudaryta Compagnie Universalle du Canal Maritime de Suez ir išleista 400 milijonų frankų šėrai. Bet ilgai šėrų niekas nenorėjo pirkti. Anglija bijojo, kad Francija, kuri turi milžiniškas kolonijas Afrikoje, jeigu jos vadovystėje bus prakastas kanalas, tai bus užduotas Anglijos viešpatavimui smūgis. Anglai trukdė kanalo darbus. Anglijos premjeras Palmerstonas tą pasakė ir savo kalboje parlamente. Kai tik jo kalba nuskambėjo pasaulyje, tai francūzų kapitalistai puolėsi pirkti kanalo šėrus. Tai buvo kaip tik tuo laiku, kada Anglija ir Francija "vieningai" kariavo prieš Rusiją (Krymo kare).

Kada susidarė reikalinga suma pinigų, tai 1859 metais pradėtas kanalo kasimas toje vietoje, kur dabar yra Port-Said prieplauka, nuo Raudonųjų Jūrų per eilę pagarbai.

Už vienuolikos metų, būtent 1869 m. lapkričio 17 d., Suezo Kanalas atidarytas ir pirmu kartu per jį perplaukė 60 laivų. Atidarymas buvo iškilmingas, ir ten pirmu kartu buvo suvaidinta opera "Aida," kuri pagal Egipto sultano Saido užsakymą toms iškilmėms buvo pagaminta.

Suezo Kanalas turi 103 mylias ilgio. Jis prakastas nuo Raudonųjų Jūrų per eilę ežerų iki Viduržemio Jūrų, netolimai nuo Nilo upės žiočių.

Suezo Kanalas yra erdvus. Šiauriniame gale jo plotis apie 600 pėdų, gilumas daugiau kaip 36 pėdos, taip kad laivai ir po 50,000 tonų įtalpos lengvai gali perplaukti.

Kanalo reikšmė didelė, ypatingai Anglijai. Iš Londono laivas išplaukęs ir plaukdamas į Bombay (Indijoj), aplinkui Afriką, turėtų padaryti 10,912 mylių. Gi ta pati kelionė per Suezo Kanalą yra tik 6,024 mylios, tai yra, 4,888 mylių mis trumpesnė. Aišku, kiek laiko ir kūro yra sutaupoma.

Todėl laike Pirmojo pasaulinio karo Turkija su Vokietijos pagalba dėjo pastangų pasiekti Suezo Kanalą ir nukirsti tą "Anglijos gyvybės liniją," o laike Antrojo pasaulinio karo net kelis kartus Mussolinio ir Hitlerio armijos buvo įsiveržę į Egiptą, kad pasiekti Suezo Kanalą.

Kaip anglai tapo kanalo valdytojais?

Kaip matome, tai Suezo Kanalą statė francūzas inžinierius; kanalo akcijas pirko francūzai, ir tam reikalui davė pinigų Egiptas. Anglija buvo priešinga jo pastatymui, o dabar ji yra kanalo valdovė. Kaip tai atsitiko?

Minima kompanija dabar turi 454,594 šėrus. Biznišku įstaigų balsavimai eina ne pagal asmenų skaičių, bet kiek kas turi šėrų. Suezo Kanalo statymo metu Egipto valdovai davė nemažai pinigų, už tuos pinigus jie pasiėmė kanalo kompanijos 176,602 šėrus.

Per ilgus laikus Egiptas buvo skaitomas Turkijos dalimi, o Turkija "ligotu žmogum." Atsidūrus Egiptui ir Turkijai krizyje 1875 metais, anglai nupirko nuo Egipto 176,602 šėrus. Kadangi jie jau ir patys, supratę kanalo reikšmę, buvo pirkę šėrų, paskui visokiomis suktybėmis perėmę tūlus francūzų šėrus, tai galų gale iš 454,594 šėrų net 353,504 šėrai, tai yra, daugiau kaip trys ketvirtadaliai, pateko į anglų rankas.

Tokiu būdu anglai yra valdovai Suezo Kanalo, kuris yra ir strateginė įstaiga ir labai pelninga. Už laivo perleidimą per kanalą ima po 7 frankus ir 25 centimus nuo tono. Vien 1951 metais kanalu praplaukė laivai, kurie turėjo viso 80,356,338 tonus įtalpos. Jau seniai šėras, kuris originaliai buvo skaitomas 500 frankų vertės, pasiekė 50,000 frankų.

Kanalo politiniam valdymui Anglija įsigalėjo visoje jo apylinkėje, kaip tai Perim saloje 1882 m., Alexandretoje 1882 c., Sudane ir Egipte 1889 m., o Cyprus saloje 1878 metais. Angli-

(Tąsa 5-tam pusl.)

Dėl Petro Krapo "Už tų sienų mūrų" išleidimo knygoje

Kožną dieną atidžiai stebiu Laisvėje, ar daug skaitytojų pasisakys į draugų redaktorių paraginimą: "ar neatsiras tokis draugas, kuris vienas, arba susidėję du, apmokėtų Petro Krapo parašytos poemos "Už tų sienų mūrų" išleidimą knygoje." Deja, iki šiol dar tik viena K. Petrikienė atsiliepė labai entuziastiškai. Kodėl daugiau nesimato? Ar gal skaitytojai bijosi savo mintis tuo klausimu pareikšti? O taip negerai! Skaitytojai neturėtų bijoti — su pačiais redaktoriais padiskusuoti ir savo mintis perduoti kitiems.

Štai mano atsakymas. Pirmiausia A. Bimbai, kuris andai Krisluose rašė: "Aš žinau bent porą progresyvių labai pasiturinčių draugų, kurie lengvai į knygų leidimo fondą galėtų paaukoti po $10,000."

Man atrodo: drauguti, perdaug norite. Bet jūs žinote, kad tie draugai, apart pinigų, turi ir žmonas, draugės. O gal ir šeimas. Na, gerai. Tegul, sakysime, pats draugas Bimba turės $50,000. Gyvena tik du vienu, vaikų neturi. Vieną gražų rytą jis, atsikėlęs, į savo Elziutę pareiškia: "Žinai ką, draugute, imkim ir paaukokim $10,000 į knygų leidimo fondą."

Ir aš esu tikras, kad Elziutė susirauktų, it devynios pėtnyčios, ir pasakytų: "Ar tau, Antanai, galvoje negerai? Gal tu šiandieną ne iš to šono iš lovos išlipai, kad taip kalbi!"

Draugai, turite žinoti štai ką: kur dvi asabos, ten ir dvi skirtingos mintys, galvosena ir dažnai kyla ginčai dėl aukojimo. Ir visuomet vyrų randasi daugiau aukotojų geriems tikslams negu draugių moterų. Visai kas kita su pasiturinčiais pavieniais. Jie patys save kontroliuoja ir gali aukoti kur nori ir kiek nori.

Ot, kas visiems būtinai reikalinga, tai padaryti testamentą. Jei dar sveikas būdamas padarysi gerą testamentą, tai juo apsirūpinsi pats save ir kitus, gyvuosius po tavo mirties. Testamentas nusako viską; ir nebūna ginčų, nei jokių varžovų iš giminių pusės. Antra vertus: pinigas yra tokis dalykas šitoj kapitalistinėj tvarkoj, kad niekas, kol gyvas, su juo nenori skirtis, nors visas pinigais apsipyles. Bepigu būtų, jei mirtis atėjus pasakytų: "Aš tave pasiimsiu koks mėnesį 1953 m. arba liepos mėnesį 1988." Tuomet žmogus žinotum kaip gyventi, kiek ir kam paaukoti, kiek pasilaikyti dėl savęs. Bet taip nėra. Nė vienas žmogus nežinome, kur ir kada reikės "dievuliui dūšelę atiduoti." Visiems yra žinoma, kad juo didesnis turtius, tuo iš jo mažiau aukų gausi, ypač liaudies tikslams, tuo jis didesnis skūpuolis. O daug yra tokių, kad net sau pavalgyti geresnio kąsnelio skūpisi nusipirkti. Tai ką jau kalbėti apie bet kokią jo auką visuomeniškiems reikalams?!

Keliom dienom po K. Petrikienės atsiliepė Artoriksas iš Miami, Fla. Aš sutinku su jo pareikštomis mintimis, kur jis rašė: "Kad ir ne po $10,000, bet po $1,000 rastųsi draugų paaukoti, jei knyga mums patiktų; ir žurnalas Šviesa turėtų būt sulaikyta." Taip, iš tikro, ir aš Šviesos tiesiog nemyliu. Nes ji suėda labai daug finansų ir neša draugijai nuostolius, pasiimdama geriausius raštus. Juos perskaitei ir vėl lauk tris mėnesius. O dienraštis Laisvė lieka be geresnių raštų. LLD CK turėtų Šviesą sulaikyti, o tie raštai galėtų tilpti Laisvėje ir Vilnyje. Tuomet laikraštis būtų įdomesnis, patrauklesnis ir kitiems būtų lengviau užrašyti, geriau platintųsi. O pinigais, kurie dabar susieikvoja Šviesai, būtų galima išleisti gerą knygą arba dvi metams. O dabar gi yra tokių šeimų, kad gyvena vienoje stuboje, ir jom ateina dvi Šviesos. Tai argi ne veltui draugijos pinigai eikvojami? Vienos Šviesos pakaktų abiem šeimom. Visai kas kita, jei tie raštai tilptų Laisvėje.

Dabar kas link apmokėjimo už išleidimą knygoje Petro Krapo poemos. Mano supratimu, tokio draugo neatsiras. Kodėl? Todėl, kad autorius, rašydamas poemą, padarė didelę klaidą. Jis turėjo rašyti atsiminimus, nuotikius prozoj, kaip Kapsuko knyga "Caro kalėjimuose," kurią visada miela paimti iir paskaityti. Bet P. K. poema parašyta moksliškai; todėl mums, paprastiems skaitytojams, neįkandama, mažai suprantama. Yra daug tokių žodžių, kurie parašyti vien tik dėl rimo, ir nežinom, ką jie reiškia.

R. Mizara taip pat Krisluose rašė "Jei atsirastų tokis draugas ir apmokėtų knygos išleidimą, tai knyga pasiliktų jo ar jų nuosavybe; jis galutų ją pardavinėti; o Laisvė garsintų." Mano nuomone, tokia knyga pirkėjų daug neturėtų. "Už tų sienų mūrų" beskaitant nusibosta. Vieno kalinio nuotykis pasibaigia, tai kito prasideda, ir taip be galo kartojimas ir kartojimas—ir per daug ilga. Visai kas kita būtų, jei būtų parašyta prozoje. Aš "Caro kalėjimuose" (Kapsuko) skaičiau kokia 15 metų atgal, o ir dabar galvoje turiu tuos vaizdus. Štai jie: Suvalkų kalėjimas, kur tuomet Kapsukas buvo, vienas nepilnaprotis, tik todėl, kad jis buvo aukšto caro valdininko giminaitis, tai buvo padėtas kalėjimo viršininku. Viršininkas, atsikėlęs, apsirengęs nauja gražią uniformą, pažiūri veidrodyj į vieną petį, paskui į kitą — viskas tvarkoj; pagonai ant peties, kaip paties caro, eina jis per kiemą kalėjimo link. Štai du kaliniai piauna malkas; piauna - skubina, tartum nemato. Viršininkas priėjęs: "ei, judu ten ką?! Ar nematot, kas ateina?!" Kaliniai išsitiesia, it strūnos, ir prašosi: "Jūsų blagorodija, mes dirbam, nematėm." "Ne blagorodija, bet visoko blagorodija, durniai jūs! Aš jums parodysiu! Nematėt, į karcerį padėsiu, svoločiai jūs!" Dar pasižiūrėjo į savo pagonus ir nuėjo sau, begrasindamas.

O Petro Krapo įspūdžiai parašyti eilėmis, tai jau netaip įdomu skaityti, ir tokia knyga nebūtų tokia patraukli, kad greitai ir daug kas ją pirktų. Juk mūsų kartos lietuvių yra mažai prasisiekusių iki tiek, kad viską suprastų, kas poemoj aprašoma. Antra: visiems yra žinoma, kad kalėjimų režimas priklauso nuo jų viršininkų malonės, jų žmoniškumo. O žmoniškų viršininkų, ypač šituo reakcijos metu, gal nerasime nė vieno. O viršininkų nedorumas kalinius baisiai vargina. Jie suvagia valdžios paskirtą kaliniams maistą, rūbus, avalynę ir parduoda, o kaliniams tenka tik nuotrupos; jie turi alkti ir šalti tik dėl viršininko neprisotinamo godumo. Deja, iki šiol Krapo poemoj tik pora žodelių paminėta vienas žmoniškesnis viršininkas Groves kalėjime. Daugiau nėra nei žodžio apie kitus. O jam daug teko kalbėtis su kaliniais iš kitų kalėjimų. Nepaisant, kokis "Už tų mūrų sienų" šedevras, bet su knygos išleidimu tai jau opus klausimas. Štai, kodėl skaitytojai nesiskubina atsiliepti.

Susninkų Jurgis

Jei Tamsta dar neprenumeruoji dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

Mrs. Joan Hyatt pikietuoja nešina iškabą ir nešasi sūnelį Bobby. Pikietą vykdo United Auto Workers (CIO) streikieriai prie North American Aviation Co. šapos Los Angeles mieste. Virš 33,000 unijistų sustreikavo. Reikalauja, kad jet lėktuvų fabrikantai mokėtų darbininkams "pirmos klasės mokestį."

Baltimore, Md.

Iš atsibuvusio išvažiavimo

Ši korespondencija pusėtinai pavėluota iš priežasties, kad buvo laukta sužinoti galutinus išvažiavimo rezultatus, kuriuos dabar jau galima paskelbti.

Išvažiavimą rengė Progresyvių Moterų Klubas, tikslu uždirbti kiek pinigų progresyviams darbams paremti. Išvažiavimas įvyko sekmadienį, spalio 11 d. Nors diena pasitaikė labai graži, betgi publikos atvažiavo mažiau, negu buvo tikėtasi. Vienok, kurie pribuvo, jautėsi atlikę savo pareigą, gražiai linksminosi, gėrėdamiesi rudenio gamtos vaizdais ir viskuom patenkinti, vakare skirstėsi namo.

Nors išvažiavimas buvo neskaitlingas, bet mūsų moterys iš patyrimo žinodamos, kad nemetus nerasi, o norėdamos padaryti pelno, nusitarė visus valgius su visais prieskoniais suaukoti, ką kiekviena pagal išgalę ir sugabumą atliko. Už tai ir pelno padarė $51, kuriuos paaukojo sekamai: sveturgimiams ginti $41 ir dienraščio Laisvės budžeto sukėlimui $10.

Išvažiavimo rengėjos, aukštai vertindamos visų prisidėjusių draugišką kooperaciją, visoms draugėms, aukavusioms maistą, taipgi draugams vyrams, pagelbėjusiems surengti ir dirbusiems parengime, ir gerbiamai publikai už atsilankymą, labai draugiškai dėkavoja.

Rep.

LIETUVIŲ KULTŪRINIO CENTRO REIKALAIS

Šiuomi pranešame, jog Lietuvių Namo Bendrovės—Lithuanian Building Corporation — metinė konvencija įvyks šeštadienį, Lapkričio (Nov.) 28, 1953, savame name—Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. Pradžia 1 val. popiet.

Ši konvencija bus labai svarbi. Direktoriai pateiks Bendrovės pilnų raportą iš viso metinio veikimo. Keletas svarbių klausimų reikės aptarti, kaip pagerinti finansinį Bendrovės stovį. Direktorius reikės išrinkti.

Todėl labai svarbu šėrininkams konvencijoj dalyvtuti. O tie, kurie negalės dalyvauti, gali įgalioti ką kitą juos atstovauti, nes yra būtinai reikalinga atstovauti virš 50 procentų visų parduotų šėrų.

Taipgi norime priminti, kad finansinė Lietuvių Kultūriniam Centrui parama yra reikalinga. Nors biznio įeigos šiais metais padengė išlaidas, bet mes nepajėgiame atmokėti paskolas visiems tiems, kurie reikalauja jas grąžinti. Tad su sveikinimais laukiame ir aukų.

Taipgi prašome rašytis į garbės narių skyrių, į kurį įeina tie, kurie paaukoja Lietuvių Kultūriniam Centrui $100 ar daugiau. To aukotojo vardą tada įtraukiame į amžinųjų garbės narių knygą ir uždedame ant Kultūrinio Centro sienos. Jau turime 31 amžinąjį garbės narį. Laukiame daugiau.

Sveikinimus ir Proxy įgaliojimus siųsdami adresuokite sekamai: Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

LIETUVIŲ NAMO BENDROVĖS DIREKTORIAI:
Motiejus Klimas, pirmininkas
John Katinas, vice pirmininkas
Peter W. Jones, sekretorius-iždininkas

P. S. Po suvažiavimo vakare turėsime gražų bankietą. Visus užkviečiame jame dalyvauti ir kartu linksmai laiką praleisti.

Easton, Pa.

(Feljetonas)

Labai dažnai per Keleivį parašomos pletkiškos korespondencijos, niekinančios Lietuvių Piliečių Klubo vadovybę. Po korespondencijomis pasirašo vis tas pats Senas Eastonietis. Mūsų nuomone, būtų daug kytriau, jeigu jis pasirašinėtų Senas Kašavaras.

Tam senam kašavarui nepatinka, kodėl jam su jo bendruoju kolega neduodama klubo knygas peržiūrėti. Ir dar jam ima zlastis, kodėl klubo mitinguose pagal klubo konstituciją neleidžiama anglų kalbos vartot. Na, ir jam labai nepatinka, kad klubo konstitucija buvo pataisyta ne pagal jo seną kašavarišką kurpalių. O priedui tai jam niekas negerai: nei pažangieji, nei katalikai, nei progresyviai lietuviai, kurie šauniai išaugino, ištobulino, išbudavojo Lietuvių Piliečių Klubą. Ot, būtų kas kita, jeigu Senas Eastonietis, atsiprašau, Senas Kašavaras, paimtų į savo globą, su savo tiktai vienu leitenantu atsisėstų į klubo minkštą kėdę nors porai metų, kur visko pilna, o po poros metų, jeigu klubui pasidarytų kaput, tai trauk jį velniai, bile tik mūsų kazyros buvo išloštos.

Ne, ponas Senas Eastonieti, atsiprašau, kašavarai, gali sau ambrint per Keleivį, o tavo kolegos per Naujienas, to jūs nesulauksite. Klubas turi atsakingą vadovybę ir tvarkingą gaspadorių, kurie sčyrai veda klubo reikalus ir biznį.

Naujas Klubietis

Padėkite savo vajininkams gauti Laisvei naują skaitytoją. Laisvės kaina $8.00 metams.

WORCESTER, MASS.

Lapkričo 3 d. įvyko Lietuvos Sūnų ir Dukterų Darbininkų Klubo ir Apšvietos Bendrovės mėnesinis susirinkimas. Valdyba ir įvairios biznio komisijos išdavė raportus iš savo vekimo. Viskas gerai ir tvarkiai vedama.

Buvo raportas iš uždarymo vasarinio sezono bankieto ant Olympia Parko. Pilnos atskaitos nebuvo, nes nevisi tikietai sugrąžinti. Bet atrodo, kad pasekmės bus geros. Buvo daug žmonių — net ir svetimtaučių. Aš manau, kad visi atsilankiusieji buvo pilnai užganėdinti, nes valgis buvo geras, skaniai sudarytas ir pakankamai davė; taip pat ir gėrimų buvo pakankamai.

Muzika buvo gera ir visi šoko, valgė, gėrė ir linksminosi kuo puikiausiai.

Ačiū valdybai ir board direktoriams. Ačiū gaspadinėms už gerą pasidarbavimą surengime šio bankieto.

Valdybos rinkimai 1954 met.

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Klubo ir Apšvietos Bendrovės rinkimas valdybos įvyks lapkričio 29, prasidės nuo 1 val. ir trauksis balsavimas iki 5 v. po pietų, o gruodžio 1 d. nuo 6 iki 7:30 val. vakare. Balsavimo vieta: 29 Endicott St. viešame knygyne.

Sekantis susirinkimas įvyks gruodžio 1 d., 7 val. vak. Norintieji prisirašyti prie L. S. D. draugijos, malonėkite ateiti į susirinkimą ir prisirašyti.

Reporteris

Garbės vardų suteikimas įžymiems Ryt. Vokietijos mokslininkams

BERLYNAS.—Kaip praneša agentūra ADN, Vokietiios Demokratinės Respublikos prezidentas Vilhelmas Pikas įteikė trims įžymiems vokiečių mokslininkams — profesoriams T. Burgšui, V. Šilingui ir V. Kenigui raštus apie tai, kad jiems suteikiamas "Įžymaus liaudies mokslininko" garbės vardas. Sveikinimo kalboje, pasakytoje apdovanotiesiems, Vilhelmas Pikas pažymėjo stambius šių mokslininkų nuopelnus vystant vokiečių mokslą.

Rankdarbių Paroda

Laisvės Bendrovės Direktorių Taryba nutarė ir sekančiais metais turėti rankdarbių parodą. Laikas nustatytas: Šeštadienis ir Sekmadienis

Kovo 13 ir 14 March, 1954

Kviečiame visus dailininkus paremti šią parodą savo mėniniais kūriniais. Taipgi kviečiame visus meną ir apšvietą branginančius žmones duoti parodai materialės paramos—dovanų pinigais ir daiktais. Pelnaś nuo parodos eis dienraščiui Laisvei.

Ši dviejų dienų paroda bus

KULTŪRINIAME CENTRE

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

TEATRAS-KOMEDIJA

"Geriau Vėliau Negu Niekad"

Vaidintojai iš Brooklyn, N. Y.

PO REŽISŪRA JONO JUŠKOS

J. GRYBAS
Kazio Tautkaus, dvarponio rolėje.

V. BUNKIENĖ
Monikos Tautkienės rolėje.

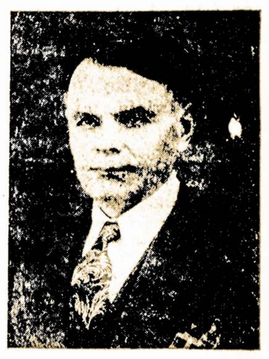

J. JUDŽENTAS
Jono Kikilio rolėje.

įvyks Sekmadienį

Lapkričio 22 November, 1953

LIBERTY AUDITORIUM

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

Gerbiama Lietuvių Visuomene! Kviečiame iš plačios apylinkės dalyvauti šiame parengime ir linksmai praleisti laiką. Brooklyniečiai yra puikiausiai prisirengę per dvi valandas prijuokinti publiką.

Pradžia 4:30 dieną -:- Tikietas $1.20

Maloniai kviečia rengėjai — L.D.S. 46-ta Kuopa

LOWELL, MASS.

Mūsų kultūrinė veikla

Spalio 25 d. atsibuvo Lowellio Lietuvių Piliečių Socialio Klubo metinis bankietas.

Tai buvo šeštas iš eilės metinis paminėjimas po įsigijimo nuosavo namo.

Bankietas buvo kiek mažesnis šiais metais, gal dėl to, kad labai lijo visą popietį ir tą vakarą. Kaip vėliau nugirsta, žmonės susilaikė namie, kadangi oras buvo biaurus.

Vienok pats parengimas išėjo visai gerai, su nemažu uždarbiu.

Bankiete turėjome tarpe svečių du vietinius kaunsilmanus — Mr. John Janas su žmona ir Mr. Nikolas Contakos. Jiedu pasakė geras kalbas apie senesnės kartos ateivių žmonių gyvenimo sunkias sąlygas. Mr. Contakos sakė: Mūsų senoji karta (generation) buvo žinoma tik kaipo taksų mokėtojai ir be jokių kitokių teisių, už kurias tik dabar yra vedama kova.

Mr. Janas priminė savo kalboje, kaip jis darbuojasi pagerinimui daugelio dalykų mieste ir kaip būtų galima daugiau gero padaryti, jeigu jis pataptų miesto majoru (mat, majorą renka ne piliečiai, o patys kaunsilmanai iš savo tarpo).

Iš toliau atvažiavusių svečių buvo: iš Lawrence buvo B. ir A. Čuladai ir S. ir Z. Penkauskai. Juos atvežė Čuladų sūnus Edmundas. Gi iš Nashvės buvo draugas J .Egeris vienas. Visi svečiai buvo gerai priimti ir viskuom patenkinti.

—:—

Matysime rinkimų pasekmes

Šiomis dienomis eina rinkimai, geriau sakant — suskaitliavimas balsų, ir rinkimų pasekmes sužinosime tik po keleto dienų.

Massachusetts valstijoj net 37 miestai pravedė rinkimus lapkričio 3 d. Lowellio rinkimuose kaunsilmanas Janas visuose distriktuose gauna daugiausia balsų. Jis ir praėjusiuose rinkimuose gavo daugiausia balsų. Mat, piliečiai įmato Janaso didelį rūpestingumą miesto gerovės reikalais.

—:—

Reikėtų daugiau susirūpinti kultūriniu veikimu

Literatūros Draugijos veikla yra kultūrinė veikla, todėl ir mūsų LLD 44-tai kuopai tenka daugiau pasirūpinti, kad žiemos sezonas nesieikvotų veltui. Reikia laikyti kuopos susirinkimus ir pasitarti dėl kokio nors kultūrinio parengimo. Nekurie nariai jau rūpinasi, kad kuopos susirinkimas įvyktų šio mėnesio 15 dieną. Tai gerai. Lapkričio 15 d., lygiai 4 val. popiet, visi susirinkime Klubo svetainėj ir čia turėsime susirinkimą. Būtinai dalyvaukite visi nariai, nes kuopa turi svarbių reikalų.

Metinė konferencija, kuri įvyks lapkričio 29 d., ir kiti Draugijos reikalai yra svarbūs visiems. Taipgi yra svarbu išklausyti pranešimus iš šių dienų Draugijos stovio.

Vasarinės atostogos jau pasibaigė; dabar, po prabėgimo tūlo laikotarpio, turime žiemini sezoną praleisti kultūrinės draugijos sustiprinimui.

—:—

Tarpe Lowellio lietuvių eina prisirengimas, kaip naudingiau užbaigti senuosius metus ir pasekmingiau pasitikti naujuosius, 1954 metus.

Lowellio Piliečių Socialis Klubas nutarė surengti šaunų bankietą pasitikimui naujų metų. Bilieto kaina bus $2.50 asmeniui.

Na, tai gerai; tas yra daroma tradiciniai kasmet, taip bus ir šiemet.

LLD 44-ta kuopa neturėtų atsilikti su savo parengimais nuo kitų organizacijų, nes tai jos užduotis yra rengti kultūrinius vakarus.

J. M. Karsonas

Įvairūs išsireiškimai

Miestui geriau būti gero žmogaus negu nors ir gerų įstatymų tvarkomam.

Aristotelis.

—:—

Senieji kareiviai nemiršta, jie tik kaip garas migloje dingsta.

McArthur.

—:—

Jeigu vaikai išaugtų sulyg jų kūdikystėje pasireiškiančiais požymiais, tai mes vien tik genijus pasaulyje turėtume.

Johann W. Goethe.

Surinko **Kas Kitas.**

PETRAS KRAPAS

UŽ TŲ SIENŲ MŪRŲ

Kalėjimo vaizdai. Poema

(Tąsa)

Buvo daugybė draugų ir bičiulių —
Gaut ką dykai daugianosių didžiulių,—
Kai gyvenau su pirmąja pačia,—
Bet — tu paslydęs — negausi jų čia...

Niekas tavęs nė žinot nebežino:
Kam čia tąsytis dėl menko žmogyno?...
Žodį, kaip akmenį, mėto kiti:
Zosė, girdi, jam nebuvo pati.

Kam nesivedęs su ja jis gyveno—
Paneigė gedulo paprotį seną?
Baudą už nuodėmę gavo tiktai,—
Šaiposi, svaidosi žodžiais piktai..."

Zaika nutilo, ir Džionis tylėjo:
"Kaipgi teisėjas nuteisti galėjo?"
Džionis paklausė: "Atrodo keistai,—
Kas gi galėjo prirodyt vis' tai?"

"Tardymo, tikrojo teismo nebuvo...
Nėr pinigų, tai viskas pražuvo.
Be advokato, be nieko — kur tau...
Tai tik komedija — taip aš skaitau.

Būk advokatą, tiesa, man paskyrė,
Miestas paskyrė nupiepusį vyrą...
Tas advokatas ir pardavė man':
Sakė "Non vult" ir nestoti teisman.

O kai "non vult," reiškia — lyg
pris'pažįsti.
Tai ir nugrūdo tave tie fašistai...
Būt' buvęs teismas, kaip reik, ištisai,
Būtų tą bylą išmetę visai.

Jei neišmetę, mažesnę tad baudą...
Na, o dabar — kas gi juos ten sugaudo?
Bruko — ir sveikas kalėjime pūk
Cit, onei cypt, kaip negyvas —
stabuk"...

50.

Kiemo pasieny pavasario diena
Kalinį Dionis stebėjo nevieną:
Šitiek čia vyrų! pamąstyt graudu...
Daugelį jų pažinojo veidų.

Kiek savo skausmo nešioja kiekvienas!
Kits apsiprato—daug kam nenaujiena...
Kitas pasaulis atrodo čionai,—
Perjautei šita, jau daug ką žinai...

Kalbasi, vaikšto ar sėdi, galvoja,—
Klausimas laisvės, kaip žvakė, galvoje:
Kiek gi dar liko kalbėti? Rimtai—
Tylom ar balsiai vis kala šimtai...

Džionis pamatė va sėdintį Papą,—
Tuoj jis skubiai prie senelio pritapo:
"Taip užsimąstęs kažinko tėtuk."
"O, nieko tokio, — kaip sveikas,
Džioniuk?

Sėskis va čia: čia taip gera pavėsy.
Šitaip. Tai vyras. Tai ką pašnekėsim?
Mat, kaip ten kamuolį svaido bernai."
"Eit gal ir man ten su jais?... Ką
manai?"

"Nieko nebus — nepriims nė iš tolo:
Tu ne iš to padarytas, bra, molio,—
Ten susitelkusi erštų klika...
Tau neprieit su rankyte plika...

Kamuolį minkštą štai svaido prie sienos,
Futbolą spardo dar sambūris vienas.
Beizbolo jauktas — vėl kitas toksai,—
Žavis jis šį vakar — matysi patsai.

Šitie žaidikai — aukštai riččia nosį,—
Jei nežinai dar, paskiau sužinosi:
Jie su tavim nesus'dės, nekalbės,—
Jie pasipūtę nuo savo garbės...

Pievoj kur kamuolį svaido būreliai—
Irgi išdidūs, aukštai save kelia...
Net ir ką pasagas svaido būriais,
Šiaušias ir tie nuo tavęs atspariai...

Tik pastebėk — šitie sporto mėgėjai—
Jokio čia darbo našaus neturėjo,—
Bet pagarbiau net valdyba su jais:
Šyptels, užkalbins, arčiau susieis.

Na, o visi šitie sporto žaidėjai —
Tik pažiūrėk —turi saviško vėjo:
Jie apsitaisę šauniau už kitus,
Laidytais rūbais, nušveitę batus.

Net uniformas sau beizbolininkai
Gauna spalvotas, didžiuojas išdykę,—
Dėvi spalvuotas taip pat kepures,—
Jie su tavim, bra, išdaigų nekrės...

Dar negana, kad be darbo jie šlaistos,—
Tenka dosniau jiem ir porcija maisto...
Patogesnius dažnai turi narvus,
Tai ir iš viso jiem ūpas guvus..."

*

Tiesą pasakė. Tos sporto kengvatos
Aiškiai prastiem čionai įnamiam matos,—

Bet prasitart negi ką tu gali,
Nors tavo kritika būtų gili...

(Bus daugiau)

DETROIT, MICH.

Mirus Brangiai Idėjos Draugei

Evutei Simans-Simanauskienei

Mes, grupė Detroito draugų, reiškiame giliausią užuojautą velionės gyvenimo draugui ir J. N. Simans ir kitiems visiems artimiems.

O. Demskienė
E. Chiplis
N. Astrauskienė
A. Zigmantienė
O. Krakaitienė
P. ir E. Yochoniai
J. ir M. Genaičiai
J. ir M. Aranauskai
Ch. ir L. Jesilioniai
J. ir A. Daukai
P. ir M. Smalsčiai
B. ir A. Stokenai
(Freesoil)

Cleveland, Ohio

Netekome dviejų žymių veikėjų

Spalio 23 d. čion po trumpos ir sunkios vėžio ligos mirė draugė Kate Salen. Tai buvo viena iš darbščiausių moterų tarpe, — per eilę metų jinai buvo Moterų Klubo pirmininke ir pavyzdingai tvarkė jo reikalus. Ją be pertraukos matėme jei ne valdybose, tai bent įvairiose komisijose ir visose kitose organizacijose, kaip tai: LDS 55 kp., LLD **190 kp ir LDPD. Jos pastangomis** ir triūsu tapo surengtas nevienas ir spaudos piknikas. Jinai buvo skubi, praktiška ir nuosekli visuose jos darbuose visoms viršminėtoms draugijoms. Jos mirtis yra dideliu nuostoliu. Paliko nuliūdime jos gyvenimo draugą Andrių, dukterį Mildred Krause, vieną sesutę ir du brolius, kurie **visi dalyvavo laidotuvėse. Išlydint iš Wilkelio koplyčios** draugę A. Kazulionienė pasakė trumpą kalbą ir tam tikras momento eilutes. Ant kapų **kalbėjo J. Žebrys.**

Kadangi velionė veikė visose organizacijose, tai ir skaitlingas būrys draugų susirinko ir palydėjo ją į jos poilsio vietą, Highland Park kapines.

—:—

Spalio 26 d. mirė netik Clevelandiečiams, bet ir plačiai progresyviai visuomenei žinoma kaipo veikėja ir rašytoja Eva Simans. Šioji draugė, kaipo savamokslė, buvo gerokai pažengus rašyboje. Jinai be pertraukos visą savo ilgoką gyvenimą rašinėjo žinutes. Taipgi yra parašius keletą scenos veikaliukų. Dailė jos buvo mylimiausia tema. Kol jos sveikata leido, jinai lankėsi į visas meno mokyklas, **pamokas ir jomis gėrėjosi.** Gaila, kad jos augimo laikotarpiu Lietuvoje nebuvo taip, kaip šiandieną, kada mokslas yra visiems prieinamas. Žinant jos kruopštumą ir jos neišsemiamą energiją, galima manyti, jog jinai daug daugiau visa ko būtų sukūrusi darbo žmonių gerovei. Deja, jos didžiausia mokykla — tai jos gyvenimas, kurio kiekvieną dieną ji sunaudojo geriems, naudingiems tikslams.

Ją palydėti į kapus susirinko daug palydovų. Kadangi jinai dalyvavo tarptautiniame veikime, tai ir palydovų buvo įvairių tautų ir spalvų. Išlydint pasakė atsisveikinimo kalbą J. Bagdonas. Ant kapų kalbėj viena negrė moteris ir J. Žebrys. Nuo kapų visi palydovai sugrįžo į LDS Klubą dėlei užkandžių. Čion vėlei buvo pakviesta visa eilė kalbėtojų, kurie apgailestavo netekę žymios veikėjos ir jos didesniam pagerbimui suaukavo $70. Aukos padalintos sekamai: pusė ateivių gynimui ir pusė spaudai, kuriai ji daug metų bendradarbiavo, tai yra Laisvei ir Vilniai po $17.50.

Bėgyje tik kelių dienų netekome dviejų žymių veikėjų. K. Salen daugiau veikė tautinėje dirvoje, o E. Simans tarptautinėje.

Ilsėkitės, mielos draugės, o mes, likusieji, turėsime padvigubinti energiją, kad tęsti toliau jūsų nebaigtus darbus.

J. Žebrys

PRANEŠIMAS

MONTELLO, MASS.

Koncertas ir šokiai, rengia Liuosybės Choras, įvyks lapkričio (Nov.) 21 d., Lict. Taut. Namo žemutinėje salėje, kampas Vine St. ir North Main St., pradžia 7:30 val. vakare. Įėjimas tik $1.00. Koncertą pildys Aldona Wallen, sopranas ir John Binney, tenoras—solistai. Carl and Cliff Wallant accordion duetas. Rožė Stripinis, William Jodeikis ir Al. Potsus trio. Aldona Wallen ir John Binney duetas. Liuosybės Choras, vad. Al. Potsus. Gera orkestra šokiams. Bus valgių ir gėrimų. Prašome visus atsilankyti.

Rengimo Komisija.

Lawrence, Mass.

Iš Washingtono valdininkas Arthur S. Flemming pranešė Lawrenco valdžiai, kad miestui leis naują industriją. Gamins militarinius reikmenis. Sako, kad ji sumažins nedarbą.

Miestinis komitetas ir Chamber of Commerce buvo nuvykę į Washingtoną dar balandžio mėnesį ir laukė atsakymo nuo valdininkų. Nori pastatyti didelę dirbtuvę. Žinoma, užims laiko.

Lawrence labai reikalinga kitokios industrijos. Ligšiol buvo tik viena industrija — tekstilės. Tai yra tokia industrija, kuri padirba 3-4 mėnesius į metus. Kitą laiką būna uždaryta arba mažai tedirba.

—:—

Medžiotojai vos nenušovė du vaikučius po numeriu 123 Cross St., Methuen. Tėvas išėjo įvaryti savo automobilių. Vaikučiai stovėjo paliai sieną. Kulka pražvimbė pro vaikučio galvą. Apie vieno colio tolume nuo galvos kulka įlindo sąsparon.

Nors buvo įsakyta, kad nevalia šaudyti 500 pėdų atstume nuo ūkio, bet atsiranda tokių pusgalvių medžiotojų, kad to nepaiso.

—:—

Footwear firma pasirendavojo No. 10 Mill antras lubas. Ten sutelpa 400 darbininkų. Šapa priklauso Pacific kompanijai. Žada pradėti darbą 1 gruodžio. Gal kiek palengvins darbininkams, jeigu neatsiveš savo darbininkų iš kitur.

—:—

Lawrence piliečių užsiregistravo balsavimui 44,071. Pernai buvo užsiregistravę 46,580. Pasirodo, kad daug piliečių išsikraustė į kitus miestus, kur turi darbus.

—:—

Distrikto prokuroras Gregg apleidžia savo darbą. Jo vietą užims Arthur A. Thomson iš No. Andover. Massachusetts advokatas Gregg buvo išrinktas 1950 metais.

—:—

Morris ir Ruth Gilboard, lawrenciškiai, nuvažiavę Nashvėn norėję apgauti bankierius. Jie pasidarę čekį $1,655 sumai ir pradėję procedūrą jį išmainyti. Tapo suimti. Gali tekti pasėdėti šaltojoje.

—:—

Laisvės skaitytojai, būkite geri! Nelaukite toliau, atsinaujinkite prenumeratą ir nauji užsirašykite dabar. Nes tai yra dienraštis, kuris paduoda pasaulines žinias teisingai. Taipgi dabar eina ir Vilnies vajus. Užsiprenumeruokite ir seni skaitytojai atsinaujinkite Vilnį.

Abu tuos dienraščius laiškanešiai atneša į stubą, nereikia eiti ieškoti. Ir gaunami už tokią mažą kainą, vienas ar kitas tik $8 metams. Anglų kalba dienraščiai kainuoja po $18 metams.

Atsinaujindami, nepamirškite paaukoti vieną kitą doleriuką. Daug geriau jausitės atlikę savo priedermę. Ir miegoti geriau galėsite, nes jausitės nekaltais.

L. K. Biuras

Ką planuojate rengti šį rudenį? Laisvės spaustuvė pigiai ir gražiai padarys spaudos darbus jūsų parengimams.

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—MALE

BAKER. 1st hand on sweet dough, danish, rolls and pie. Night work; good wages, steady work; good working conditions. Apply in person or phone. BELZER'S BAKERY,— **5731 N. 5th St., LI. 8-2192.**
(218-224)

LINOTYPE OPERATOR. St. job with plenty of overtime. Open shop. Commercial job work in trade plant. Phone **Mr. Blender** for interview. **WA. 2-0800**
(224-226)

GLASS BLOWERS
Experienced on Thermometers.
Apply in person.
1434 Brandywine St.
(224-227)

HELP WANTED—FEMALE

STENOGRAPHER. Exp. Mid-City Mfging Co. Resp. position with future. Pleasant wking cond. St. work. 5 day wk. Apply in person or phone F. WEBER CO., **1220 Buttonwood St. MA. 7-7430.**
(224-226)

HOUSEKEEPER. Settled, cap. woman not over 45 yrs. Good cook for small Main Line family. Conv. location. 5 d. wk. Priv. quarters & TV. Seashore for summer. $40 wk. St. position, good home for right woman. Tel. eve. **Midway 2-4944.**
(224-226)

GLASS BLOWERS
Experienced on Thermometers.
Apply in person.
1434 Brandywine St.
(224-227)

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Kolūkinė prekyba

BIRŽAI. — Siekdama pagerinti miesto gyventojų aprūpinimą maisto produktais, Biržų turgaus direkcija su kolūkiais yra sudariusi sutartis, pagal kurias žemės ūkio artelių nariai atveža parduoti daug mėsos ir pieno produktų, kiaušinių, daržovių, vaisių, grūdų ir t. t. Vien tiktai "Bendro darbo" kolūkis iki metų galo yra numatęs realizuoti miesto prekyvietėje daugiau kaip 4,000 kg. mėsos, 19,000 kg. pieno, 16,000 kg. daržovių ir vaisių, 14,000 kg. grūdų ir kitų produktų. Nemaža įvairių žemės ūkio gaminių kasdien atveža "Tarybinės žemės," "Pabiržės" ir kiti kolūkiai.

Biržų turgavietėje yra pastatyta 12 kioskų, visa eilė prekystalių. Šiuo metu turgavietėje statomas naujas mėsos pavilijonas.

J. Pagonis

IŠ ISTORIJOS

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

ja, įsteigus ten savo karines bazes, palaikydama armiją išilgai Suezo Kanalą, yra valdovė ne vien kanalo, bet ir Egipto.

Kada dabar Egipte vis daugiau buriasi žmonės dėl išvijimo anglų, tai Amerikos kapitalistai vaidina "taikytojų" rolę, bet tuo pat kartu ruošiasi "prieteliškai" pavaduoti anglus kanalo valdyme.

Be to, kaip Amerika, taip ir Anglija laiko Suezo Kanalo ruožtą labai svarbia karinė pozicija prieš Sovietų Sąjungą bei prieš komunizmą Viduriniuose Rytuose.

LAISVĖS DALININKŲ SUVAŽIAVIMAS ir BANKETAS

Įvyks

Sausio 31 January

1954

◆ ◆

Laikas pagalvoti apie sumanymus suvažiavimui, pasiruošti dalyvauti suvažiavime ir rengtis banketui. Banketas ir suvažiavimas bus—

LIBERTY AUDITORIUM
110-06 Atlantic Ave.
Richmond Hill, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Reikalauja peržiūrėti IWO bylą

Tarptautinės darbininkų pašalpinės apgynėjų komitetas šaukia masinį mitingą šį pirmadienį, lapkričio 16-tą, New Yorke. Kviečia visus darbininkams teisių šalininkus.

Mitingo vyriausias tikslas yra išaiškinti padėtį ir atsikreipti į Jungtinių Valstijų Aukščiausią Teismą, kad jis svarstytų tą bylą. Organizacija yra įsitikinusi, kad jeigu teismas įstatymiškai ir teisingai pažvelgtų į tą bylą, organizacija laimėtų. IWO nurodo, kad ji nieku neprasižengė. Kad finansiniai yra geram stovyje. Kad yra neteisėta tokią organizaciją panaikinti.

IWO nariai yra patenkinti savo vadovybe. Tai rodo 15,500 narių pasirašymas po peticija. Peticijoje nariai prašo J. V. Aukščiausio Teismo svarstyti organizacijos prašymą sudrausti New Yorko teismų užmojį organizaciją likviduoti.

Thompsono užpuolikas bus teisiamas

Alexander Pavlovich tapo oficialiai įkaltintas užpuolime Thompsono tikslu užmušti.

Thompsonas yra praėjusiojo karo didvyris, veteranas. Jį tas niekšas užpuolė ir sumaišė kalėjime. Kalėjime Thompsonas buvo patalpintas kaip persekiojamas einant minties kontrolės aktu—Smith aktu.

Turintiems televiziją

Įdomų raportą apie politines pamokas iš praėjusiųjų rinkimų girdės tie, kurie turi televizijos priimtuvus. Tą nepaprastą programą teiks George Blake Charney. Jisai rinkimuose buvo kandidatu į Manhattan prokurorą People's Rights Party tikietu.

Programą vykdys klausimų-atsakymų formoje. Simon W. Gerson klausinės, o Čarnis atsakinės. Numatoma, kad tarp tų klausimų bus ne tiktai apie praėjusius, bet ir apie ateinančius kongresinius rinkimus.

Programa įvyks lapkr. 18, 7:45 vakaro, iš stoties WABBD-TV (Channel 5).

Čarnis yra vienas persekiojamų einant ragangaudiškų Smith aktu. Gersonas irgi buvo teisiamas toje pat byloje, bet tapo išteisintas. Abu tie darbininkų vadai yra komunistai ir tokiais jie persistato visur. Tokiais persistato, ir radio bei televizijos programose.

Kariškam laivui Northampton sustojus New Yorko uoste, per tris dienas jį atlankė 6,000 asmenų.

Ar Lietuvai gręsia karas dėl Vokietijos atginklavimo?

Ar atginklavimas Vokietijos veda į taiką ar į karą?

Tokį klausimą pastatė daugelio tautinių organizacijų atstovų susirinkimas New Yorke. Tuo klausimu yra labai susirūpinę lietuviai, lenkai, kitos Pabaltijo kilmės tautos. Tuo rūpinasi visi, kurie nenori matyti kitą karą ant savo tėvų ar brolių žemės.

Tos rūpesties vedami kelių tautų organizacijų atstovai nutarė rengti bendrą masinį susirinkimą tiems klausimams diskusuoti. Kalbės Pabaltijo tautų kilmės kalbėtojai. Yra pakviestas ir pasižadėjęs ir vokiečių atstovas kalbėti tame susirinkime. Pageidauta kad pasakytų vokiečių nuomonę taikos ar karo klausimu.

Lietuviai irgi esame prisidėję tą mitingą rengti ir gavę mūsų publikai tikietų. Norėdami, kad mūsų tėvų kraštas būtų apsaugotas nuo kito karo, lietuvių atstovai irgi pasiėmė dalį atsakomybės už mitingo sėkmingumą. Sykiu pasiėmėme ir dalį finansinės atsakomybės. Tą atsakomybę galėsime garbingai išpildyti tiktai iš anksto parduotais tikietis.

Prašome visus įsigyti tikietus iš anksto. Prašome įsigyti tikietą net tuos, kurie negalės dalyvauti mitinge. Tuomi padėsite apmokėti svetainės ir garsinimo išlaidėlius. Kadangi įžanga nutarta visiems prieinama, tiktai 75 centai, tad vien tiktai įžanga nepadengia mitingo surengimo išlaidėlių. Būkite visi rūpestingais taikos prieteliais! Nepalikite vien tiktai ten būsiantiems mokėti įžangą ir duoti aukas taikai ginti. Prisidėkite visi pagal geriausia savo įsgalę, nupirkite ekstra tikietą.

Lietuvė atstovė.

Trys gal bus žuvę praėjusioje audroje

Gale praėjusios savaitės pajūryje buvo ieškoma trijų Queens gyventojų. Spėjama, kad juos prarijo nuo audros išėlusios bangos.

Vyrai išplaukė iš Howard Beach irklais varoma valtimi. Jie norėjo pritvirtinti už kelių dešimtų pėdų nuo kranto stovėjusį didesnį laivuką laike audros penktadienį. Tas laivukas išsilaikė. Bet plaukiusiųjų laivuką gelbėti niekas nematė iki sekmadienio vakaro. Bijomasi, kad jie prigėrė.

Viesulas, išsiliejusios bangos, nutraukyti elektros ir telefonų laidai padarė virš milijono dolerių nuostolių Long Island gyventojams.

Prašys daugiau algos miestinės važiuotės darbininkams

CIO Transport Workers Unija skelbia, kad ji pateiks reikalavimus ir miestinių linijų darbininkams mokesties priedo.

Privatinių linijų darbininkams dabartinį priedą duos pasėkoje praėjusiais Naujais Metais buvusio streiko. Aukščiausia privatiniams mokestis bus iki $2 už valandą.

Miestiniams žada prašyti po 25c mokesties priedo (dabar aukščiausia mokestis miestiniams esanti po $1.86 per valandą). Taipgi reikalaus pagerintų atostogų, pensijų, sutrumpinti laiką pasiekimui aukščiausio stažo ir samdytojo apmokamų uniformų ir darbo įrankių.

Protestuoja prieš pakėlimą kainų

Dėl paskiausio pieno kainų pakėlimo reiškiasi šeimininkių protestas. Tą protestą daugiausia pajuto pristatantieji pieną į namus. Tūlas pienvežis Queens apskrityje praradęs apie pusę visų užsakymų. Į namus pristatomo pieno kvortos kainai pakilus iki 28 centų, jis pasidarė perdaug brangus.

Priemiesčiuose, kur krautuvės nuo namų toli, daug šeimininkių pirkdavo pristatomą į namus.

Suėmė piniginių vagilkas

Bronxe suėmė dvi moteris, kurių namuose padarius kratą radę bent 50 ridikulių. Daugelis atitinką pavogtiems iš raštinių įvairiose įstaigose. Vagilkos į raštines užeidavusios vienur aukų "labdarybei" prašyti, kitur įvairiausiais reikalais. Bet išeidavo su raštinės tarnautojų ridikuliais.

Long Island geležkelių firma kreipėsi valdžion, kad leistų pakelti fėrą.

Perdalins distriktus republikonų naudai

Valstijos Seimeliui yra pavesta galia pergrupuoti distriktus nustatymui atstovybės Valstijos Seimelyje.

Pamatinis tokių perdalinimų kadaise buvo nustatyti, kad atstovybė būtų pagal skaičių gyventojų. Bet reikalas valdančioms grupėms visados valdyti privedė tikslą prie išsigimimo. Pažiūrėjus į politinių distriktų rubežius galėtum spėlioti, kad tie rubežiai daryti einant paskui išėjusį pasibėgioti šunį. Bet apskritum, Kožno to vingio-vingelio gyventojai yra tyrinėti ir apskaičiuoti, už ką jie galėtų balsuoti rinkimuose. Pe tokio apskaičiavimo jie priskiriami į tokį distriktą, kuriame jų balsai ateinančiais rinkimais valdovams nepakiš kojos.

Perdalinus distriktus Queens ir Suffolk apskritys galės rinkti po vieną daugiau assemblymaną, o Nassau du daugiau. Juos atimtų nuo Kings (Brooklyne) 2, nuo Bronx ir Albany po 1. Taipgi Queens, Nassau ir Onondaga gautų dar po vieną senatorių, o nuo Bronx atimtų 1.

Šiuos žodžius rašant perdalinimas nebuvo galutinas. Republikonai komiteto nariai balsavo už tokį perdalinimą, demokratai nebalsavo. Bendrai abieji dar svarstys viso Seimelio specialėje sesijoje, kuri prasidės lapkričio 17 d.

Kafeterijų darbininkai gavo algos priedo

Apie 3,000 darbininkų laimėjo 10 dienų streiką. Samdytojai sutiko pridėti po $5 algos, bet ne visus sykiu. Po $2 pradės mokėti nuo praėjusio spalio 1-mos, po $1 pridės sausio 1-mą. Dar prižadėjo ateinančių metų spalio 1-mą vėl pridėti po $2.

TEATRININKAMS

Visus Lietuvių Liaudies Teatro narius kviečiame susirinkti šio antradienio (lapkričio 17-tos) vakarą, ne vėliau 8 val., į Lietuvių Kultūrinį Centrą galutiniam pasitarimui dėl veikalo šiam sezonui.

Valdyba

Gaisragesių kapitonas Skeen ir inžinierius Wilson nuleidžia žemyn mirusį Charles England, 65 metų. Jį ištiko širdies smūgis 400 pėdu aukštyje, kai jis maliavojo radio bokštą Santa Barbara, Calif. Jo sandarbininkas Harold Wilford šiaip taip išlaikė rankoje Englandą iki pribuvo gelbėtojai.

Šešiolikos metų berniukas New Yorke vadovavo pastangoms pasivyti ir pagauti plėšiką. Plėšikas buvo pagrobęs $10,000. Praeivis berniukas Mike Costello jį pamatė ir vijosi iki prisidėjo policija jį sugauti.

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Gerai Patyręs Barberis

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172

VIrginia 9-6125
PETER GUSTAITIS, JR., M. D.
MODERNINĖS MAŠINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI
2—3; 6—8 P.M.
By Appointment
Except Thurs. & Holidays
87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

Glenn's Restaurant & Bar
MUZIKA PENKTADIENIAIS IR ŠEŠTADIENIAIS
Armonistas Stasys Bagdzinskas
VIENA JAUKIAUSIŲ VIETŲ NEW YORKE
Salė vestuvėms, krikštynoms, susirinkimams nemokamai.
LIETUVIS CHARLES GLENN, Savininkas
219 Second Ave. (Greta 14-os gatvės) New York City
Telephone: GR. 3-9865
PILNAS RESTAURANTAS ŽEMOM KAINOM
Atdaras kas dieną, tik antradieniais uždaras
PASISKAITYKITE MENU

Veal Cutlet	$1.25	Pilemenij Sibirsky	65
Borsch — Ukrainian	25	Blinchiki	65
Chicken Noodle Soup	20	Liver Steak — Veal	1.25
Consomme	20	Liver Steak — Lamb	75
Cutlet po Russky	60	Broiled Lamb chops	1.25
Stuffed Cabbage	65	Broiled Pork chops	1.25
Pilav po Turkestansky	75	Shashlik Uzbesky	1.50
Vareniki with cheese & Sour Cream	65	Shashlik Caucasian	1.50
		Broiled Steak	2.50

ALL HOME MADE DESSERTS — 15c
Kompot Jello Pudding Pies Sponge Cake
Banana Cream Cake Apple Pie
TEA, COFFEE, MILK — 10c.

VINCAS SODAITIS

PETRAS KAPICKAS
Užlaiko Puikiai Įrengtą
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

NEW YORK
REAL ESTATE

FARMA
GRAŽUS 7 RŪMŲ NAMAS
2 barnės, vištininkas, 7 brooder pastatai. Pastatyti ant 50 akrų geros žemės prisidedant 2 akram tikro miško, gražus obelių sodas, vynuogių daržas ir kiti vaisiniai medeliai. Puikiausias pirkinys tik už $7,000. ($1,500 tereikalaujama įnešimo). Šaukite savininką pamatymui ir įvertinimui:
Tel. TW. 8-6087
(221-227)

JAMAICA HILL
6 rūmų detached, English Tudor namas, 1½ maudynių, žemės plotas abelnai 50x100. Attached garadžius, pilnai apdirbtas kiemas, pėsčiam nueinama į subway ir į mokyklas. Screened porčiai su aluminiņėm užlaidom, Knotty pine lentom įstaisytas sklepas ir baras, Hotpoint virtuvės indų plovimui įrengimas ir refrigerator. Nauja skalbiamoji mašina, nauji divonai. Cedar closet, screens, Carrier air-conditioner viename miegamajame. Įstisai puikiausiose sąlygose. $25,000.
Savininkas: RE. 9-7038.
(221-227)

BUSINESS OPPORTUNITIES

PARSIDUODA
VAISIŲ IR DARŽOVIŲ KRAUTUVĖ
Pilnai įrengta. Gera biznio sekcija, neša $1,200 į savaitę. Gali būt padidintos įeigos. Savininkas su nuostoliu parduoda šią puikiausią biznio progą už labai prieinamą kainą.
Saukite savininką:
CY. 9-7077
(221-227)

DARYKITE PINIGUS NAMIE
AUGINKITE CHINCHILLAS
Atliekamame kambaryje, sklepe, garadžiuje; mažai kainuoja maitinimas, nėra trukšmo ar dvokimo.
CHINCHILLA BREEDER EXCHANGE
476 Amsterdam Ave., (83)
SU. 7-3752
Parodymui kas dieną 10 A. M. iki 8 P. M.
Sekmadieniais 12 dieną iki 5 P.M.
(221-224)

For Sale

RICHMOND HILL
Vienai šeimai, atskiras namas. 7 rūmai, ir užbudavoti porčiai, 4 miegamieji, išlaisytas attic apartmentas, erdvus sklepas, 1½ maudynių, garadžius, ir daugiau patogumų. Arti krautuvių, mokyklų ir subway. Owner Builder, A1 sąlygose.
Mr. Chas. C. Chieffo—9713 133rd St.
Tel. JA. 3-3340
(223-225)

Bronx teismabutyje įvyko dar viena drama pasėkoje fašizmo ir karo. Jauni tėvai laimėjo bylą, gavo teisę paimti nuo auklėtojų sūnelį. Vaikas buvęs pas auklėtojus nuo 9 mėnesių amžiaus, o dabar jau penkerių metų. Jį klykiantį atplėšė nuo auklėtojų. Vaikas buvo gimęs dipukų kempėje.

SUSIRINKIMAI

CAMDEN, N. J.
L.L.D. 133 kuopos susirinkimas atsibus sekmadienį, lapkr.-Nov. 22 d., prasidės 2 val. popiet, bus pas drg. Liaudanskienę, 806 Florence St.
Draugės ir Draugai! Visi ir visos esate kviečiami dalyvauti šiame susirinkime, nes randasi labai daug svarbių reikalų aptarimui. Taipgi meldžiame nesivėlinti, bet pribūti laiku. Teko nugirsti, kad bus ir vaišių.
Kviečia Kuopos Kom.
(224-226)

ELIZABETH, N. J.
L.L.D. 54 kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, lapkr.-Nov. 13 d., pradžia 8 val. vakare, vieta: 408 Court St. Visi nariai būkite pažymėtu laiku. — A. S.

BROOKLYN, N. Y.
Amalgamated C. W. of A. 54 Skyriaus Extra Susirinkimas įvyks lapkričio (Nov.) 18, Amalgameitų Svetainėje, 11-27 Arion Pl., Brooklyn.
Nariai prašomi dalyvauti, nes bus nominuojami nariai į skyriaus valdybą. Taipgi atsineškit unijos ir S. S. korteles.
Valdyba.
(223-224))

RANDAVOJIMAI

Išsinuomoja du patogūs kambariai. Gali kreiptis vedusi pora ar pavienė moteriškė. Yra šiluma. Prašome kreiptis trečiadieniais, visą dieną; šeštadieniais nuo 7 val. vakaro iki 10 v. vak., o sekmadieniais ištisą dieną.
1519 Greene Ave., Brooklyn, N. Y.
(224-226)

MISCELLANEOUS

MISS LUISE
Laisniuota Masažuotoja
(442, 198)
Stiprinantis Švediškas Medikalis Masažas. Pušų maudynė ir lempos spindulių gydymas jūsų sveikatai. Atdara 11 A.M. iki 5 P.M. Uždara sekmadieniais.
GR. 5-2229

NEW YORK
HELP WANTED—FEMALE

SLAUGĖS REGISTRUOTOS
Prižiūrėjimui nuo 10—6 P. M. ir nuo 11 P. M. iki 7 A. M. Alga sulig patyrimo. Rašykite ar pasimatykite su
Mrs. Woods,
104-19 165th St.,
Jamaica
(223-229)

HAIRDRESSER
Pilnai mokanti. Gera alga. Nuolatinis darbas. Klientų pasekimas pageidaujama. Kreipkitės:
865 — 1st Ave., N. Y. C.
Tel. PL. 3-4228
(223-227)

FINGERWAVER—MANICURIST
Patyrusi pilnai mokanti, savaitgaliams. Gera mokestis, puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
ROSEMARIE BEAUTY SALON
215 Roebling St., Brooklyn
Tel. EV. 7-4984
(222-224)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
Su patyrimu, 40 valandų. Unijinės privilegijos ir pašalpos.
Kreipkitės:
Mrs. Gallagher
HOTEL CROYDEN
11 E. 86th St., N. Y. C.
(222-224)

HELP WANTED MALE

DELICATESSEN — CLERK
Nuo 8 A. M. iki 3 P. M., šeštadieniais nedirbama. Turi prirengti sandwiches, salads. Pageidaujama kalbančio vokiškai.
73—03 88th St., Glendale, Brooklyn
Tel. TW. 7-5808
(222-224)

ARMATURE WINDER
A1. Patyręs ant automotive. Nuolatinis darbas, gera mokestis, puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
61-63 Richardson St., Brooklyn
Tel. EV. 8-2893
(219-225)

SIUVAMŲJŲ MAŠINŲ MECHANIKAS
Turi būti patyręs sustatymui visokių rūšių SINGER & UNION SPECIAL industrijinių siuvamų mašinų. Puikiausia proga tinkamam vyrui dirbti gerai įrengtoje dirbtuvėje. Gera alga, nuolat. Jei kvalifikuotas telefonuokite: WA. 9-5666 arba jau[illegible]
26-28

MAŠINISTAI
Su pilnu Patyrimu
Gera alga. Nuolatinis darbas.
Turi Kalbėti Angliškai
Matykite Mr. Harris
CONDENSER SERVICE & ENGINEERING
601 Newark St., Hoboken, N. J.
(221-227)

REAL ESTATE

WHITE PLAINS Vic. Greenburgh (Knollwood Manor). Naujas kostumerskai budavotas namas, stone frt Ranch. 6 rūmų, vid. hall, 2 maudynės, knotty pine elec. kitchen dinette, plesteriuotos sienos, ugniavietė, dideli langai, erdvus attic, skalbykla, 21' porčiai, 2 karam garadžius, pilnas sklepas, storm windows, screens. Abelnai ½ akro komp. žemės, arti busų, prašo $34,000.
ELmsford 6-7527.
(221-224)

FLUSHING
1 šeimai—Mūrinis—Kampinis, Semi-attached—6 dideli kambariai. Spalvuota maudynė, 3 miegamieji, aliejum šildomas. Blinds, divonu dengti laiptai, screens, ištaisytas sklepas su išeinamąja, gāradžius.
Kaina $16,500.
Tel. FL. 3-6695
(224-226)

Rado mirusias bute

Mrs. Gaynor, buvusi dainininkė ir balso mokytoja, artisto Frank Gaynoro našlė, rasta mirusi savo bute. Ji su dukra gyveno 169 E. 78th St. Ten pat rasta mirusi ir jos duktė Madeline, 50 m. Mrs. Gaynor buvo 80 metų.

Kaimynų dėmesį patraukė prie durų susikaupusi krūva laikraščių. Kai jas atrado, motina jau buvo mirusi apie trejetą dienų, duktė pora dienų.

Policijos Atletiška Lyga jau renka is gyventojų atliekamus žaisliukus. Štabo nariai juos pataiso, perdažo. Šventėmis išdalina tiems vaikams, kurie kitaip žaisliukų negauna.

Bronxe sunkmenų keltuvas užmušė statybos darbininką Azellino.